

מעלה

במעלות
התורה והחסידות

71

בהוצאת 'מוקד הישיבה' - המוקד החסידי לסיוע לבני הישיבות הקד' 18-18-20-1800 כל יום בשעות הערב (השיחה חינם)

"לא פעם קורה שבחור מתכוון היטב למבחן וכדו', ולומד את הסוגיא כמה וכמה פעמים, אבל בסופו של דבר שואלים אותו שאלה ממקום שהוא לא ציפה לו ובסגנון שאינו רגיל אליו, והוא נכשל, מה שכמובן גורם עגמת נפש גדולה ותסכול גדול. על כך אני רוצה לספר מעשה נפלא שאירע לפני כעשרים שנה בערך"

כ"ק אדמו"ר מתולדות משה שליט"א על כח התורה הנצחית, ועל הרצון וההשקעה בלימוד התורה

יוחנן וסרמן

לקראת פתיחת הזמן חורף הבעל"ט בהיכלי הישיבות הקדושות, כשאלפי בחורי הישיבות חוזרים ללימודם עם כוחות מחודשים ורעננים ספוגים במטען רוחני שקיבלו וקנו בירח האיתנים, פנינו אל כ"ק אדמו"ר מתולדות משה שליט"א ואכן זכינו לשמוע דברים נפלאים ומרוממים לעורר ולחזק את השומעים והקוראים לאביהם שבשמים.

את דבריו פותח האדמו"ר בחיזוק נפלא לבחורים שלעתים נכשלים במבחנים, למרות שלמדו היטב והתכוונו כראוי...

"לא פעם קורה שבחור מתכוון היטב למבחן וכדו', ולומד את הסוגיא כמה וכמה פעמים, אבל בסופו של דבר שואלים אותו שאלה ממקום שהוא לא ציפה לו ובסגנון שאינו רגיל אליו, והוא נכשל מה שכמובן גורם עגמת נפש גדולה ותסכול גדול. על כך אני רוצה לספר מעשה נפלא שאירע לפני כעשרים שנה בערך.

המעשה היה עם בחור בגיל השידוכין שהלך להיפגש עם המחותן המיועד, ולשם כך הכין 'פשעטל' נאה על סוגיא של 'חצי שיעור'. וכאשר דיבר עמו אכן הציע לפניו את הפשעטל באריכות, אך כשסיים אמר לו המחותן, יפה ונעים, אבל מה לומדים עכשיו בישיבה? ואז נבהל הבחור שבימים האחרונים היה שקוע כל כולו בהכנת הפשעטל והתחיל לדפדף בגמרא לכאן ולכאן כמי שאינו יודע במאי קא עסקינן, וכמובן שהשידוך ירד מעל הפרק...

כששמע זאת הבחור, היסב לו הדבר עגמת נפש גדולה, ולא היה יכול להירגע כלל, מאחר שטען כי חזר על הפשעטל מאה פעמים

ויותר, וכיצד זה לא הצליח להביא הדבר לידי גמר טוב?, אך אחד הרמיי"ם בישיבה חזקו ועודדו לבל יפול ברוחו ולא ידאג, כי שום דבר אינו הולך לריק, ובפרט שהרי בין כך למדת ועסקת בתורה. ואכן לא עבר זמן רב, עד שדברו לו נכבדות שידוך אחר, נו... החכם עיניו בראשו ושוב יגע והכין את עצמו כדבעי, לדעת היטב מה שלומדים כעת בישיבה. וחזר על שני דפים גמ' רש"י ותוס' ועוד, וכך ישב והגה כמה לילות כמעט ברציפות, עד אשר ידע את כל דברי הסוגיא על בוריה הדק היטב.

אך רבות מחשבות בלב איש. ואבי המדוברת של שידוך זה חשב לעצמו טרם הפגישה, כיצד זה אדע שהוא באמת ת"ח? הלא על מה שלומד בישיבה ודאי חזר ולמד היטב, בכדי שאני אתרשם ממנו

המשך בעמוד 19

ביקשנו מהרבי שאולי יעשה איזו תקנה לבחורים של התחזקות בלימוד, ביראת שמים, בתפילה, בשמירת עיניים, באמירת 'אני מאמין'... אולי לימוד 'חובת הלבבות' או 'מסילת ישרים'... הרבי שמע את הבקשה שלנו ונענה. היתה לו הצעה מאוד טובה לבחורים שרוצים להתעלות ביראת שמים, בחסידות ובתורה...

הגאון רבי אהרן מרדכי גרין שליט"א, מרבני בית שמש ורב בבית מדרשו של כ"ק מרן אדמו"ר מלעלוב שליט"א, עם שביבי אורה על שקיעותו העצומה של הרבי מלעלוב זצ"ל בתורה הקדושה

יעקב א. לוסטיגמן

מהבן שלי, 'מיין שמעון', כך היה מכנה אותו, הוא חזר באוזני בעל פה על 'שטיקלך' שלמים מהחידושי הרי"ם על הש"ס...".
"כעין זה מספר הגה"ח רבי שמואל פרוש, ממעתיקי השמועה בחצה"ק לעלוב שהוא זכה בצעירותו להצטרף לנסיעה של ה'ברכת משה' מתל אביב לירושלים. ברכב היתה גם הרבנית הצדקנית מרת עטיל ע"ה, אשת חבר של ה'ברכת משה' זצ"ל. כשהתקרבו לירושלים, התעורר דיון להיכן כדאי לנסוע. הרבנית אמרה שהיא רוצה לבקר בדירה שלהם, היתה להם דירה ברחוב צפניה מעל בית המדרש, ואילו הרבי אמר שהוא מעדיף לנסוע לביתה של בתם הגדולה, דודתי זקנתי הרבנית הצדקנית מרת חנה קאפף ע"ה שהתגוררה בירושלים.
אחרי שירדו מהרכב, הסביר ה'ברכת משה' לרבי שמואל קאפף מה עמד מאחורי הסירוב שלו להיכנס לדירה שלהם ברחוב צפניה. "הבן שלי, רבי שמעון בוודאי יושב שם ולומד עכשיו", הסביר ה'ברכת משה', "אם ניכנס לבית זה בוודאי יפריע אותנו מלימודו, ואני יודע שזמנו יקר כל כך, לכן לא רציתי להפריע לו והעדפתי לנסוע לביתה של הבת".

"כמו כן שמעתי מעד נאמן שראה פעם מכתב שכתב הרבי ה'ברכת משה' כהמלצה לבנו הרבי זצ"ל, זמן קצר לאחר נישואיו: "אבקש לבוא לעזרת בני, שהוא תלמיד חכם מופלג וירא שמים אמיתי", ומי שהסתופף בצלו של ה'ברכת משה' ידע שאצלו התארים לא נשלפו

עם פתיחת זמן החורף, וההיערכות לקראת הדפסתו של עלון 'מעלה מעלה' שוחחנו עם הגאון רבי אהרן מרדכי גרין שליט"א, מחבר 'ילקוט הליכות ועניינים הנוגעים למעשה', ורב בבית מדרשו של כ"ק מרן אדמו"ר מלעלוב שליט"א, אשר זכה להסתופף במשך שנים בצלו של כ"ק מרן אדמו"ר מלעלוב זצ"ל, שיספר מעט אודות אופן ההנהגה של הרבי זצ"ל, בעניינים הנוגעים לבחורי הישיבות.

בפתח דבריו מזכיר הגרא"מ גרין שליט"א, דברים שאמר הרבי מלעלוב שליט"א שפעם דן עם אביו הרבי זצ"ל בהצעת שידוך כלשהי, אודות בחור שהיה נחשב לבחור מיוחד במינו, תלמיד חכם חריף ובקי אלא שלעתים הוא חורג מסדרי הישיבה, ואמר לו הרבי זצ"ל, ששמירת הזמנים בישיבה היא דבר חשוב מאין כמותו, ואם מדובר בבחור שאינו שומר על סדרי הישיבה, גם אם הוא חריף ובקי ושוקד על תלמודו, לא כדאי לקחת אותו כחתן, כי חסר לו אחד מהיסודות של 'ישיבה בחור'.
הרב גרין מקריא לנו מתוך זיכרונות שכתב בעצמו על הרבי זצ"ל, תקופה קצרה לאחר פטירתו:

"בצעירותו למד הרבי זצ"ל בחברותא עם כ"ק מרן אדמו"ר רבי ישראל מרדכי מרחמסטריווקא זצ"ל, שנפטר בשנת תשס"ד. שני האדמו"רים למדו יחד בישיבת 'שפת אמת', ושמעתי מהגאון רבי מאיר זילברשטיין שליט"א, מרבני גור, שמספר שהרבי מגור ה'בית ישראל' זצ"ל, היה משתעשע בדברי תורה עם שניהם, וכך היו 'מדברים בלימוד' בהזדמנויות רבות.

"לימים סיפר הרבי מרחמסטריווקא זצ"ל, ואמר "כשלמדתי בחברותא עם הרבי מלעלוב הבנתי מה זה נקרא לימוד בעמקות ובעיון...", וכל יודעיהם סיפרו שהם למדו בהעמקה אינסופית בדברי הגמרא והראשונים באופן מעורר פליאה.

"כמו כן שמעתי פעם מהחסידי הישיש הגאון רבי שלמה מנחם וינשטוק זצ"ל, שהיה בן דודתו של אביו הרבי ה'ברכת משה' מלעלוב זצ"ל, וסיפר לי שהרבי ה'ברכת משה' בא פעם מתל אביב בהתגורר לביקור בירושלים, שם סיפר לרבי שלמה וינשטוק שבדרך מתל אביב לירושלים היתה לו קורת רוח מרובה: "כל הדרך שמעתי דברי תורה

מהשרוול וכל מילה היתה שקולה ומדודה".

לא אמר דברי תורה בטיש, אבל הם לא הבינו את מה שאנחנו ידענו שהוא לא צריך לומר כלום, רק השהייה בקרבנו וההתבוננות בצורת ההנהגה שלו, הספיקו לנו כדי ללמוד ממנו המון.

"בכל אופן, באותה פעם שהוא דיבר על הנושא, אמר הרבי שכדאי מאוד לכתוב חידושי תורה בגיל צעיר ולהקפיד לרשום אותם. הוא הוסיף ואמר "זה יבוא לכם לשימוש בשנים המאוחרות". הוא גם נתן טעם לדבריו ואמר שמי שכותב חידושי תורה, זה גורם לו להיות מונח בלימוד ושוקע בו, וזה התכלית שאליה צריך בחור ישיבה לשאוף, לשאוף 'מונח בלימוד'.

"כמו כן, בתקופה בה שימשתי כאחד מראשי החבורות של הבחורים בלעלוב, עשינו פעם כינוס של כל ראשי החבורות בבית הרבי בבני ברק, וכשישבנו שם ביקשנו מהרבי שאולי יעשה איזו תקנה לבחורים שלהתחזקות בלימוד, ביראת שמים, בתפילה, בשמירת עיניים, באמירת 'אני מאמין'... אולי לימוד 'חובת הלבבות' או 'מסילת ישרים' כל דבר שיכול להכניס את הבחורים למצב רוחני גבוה יותר...

"הרבי שמע את הבקשה שלנו ונענה. היתה לו הצעה מאוד טובה לבחורים שרוצים להתעלות ביראת שמים, בחסידות ובתורה... "שיכתבו חידושי תורה"! היה מי שניסה להסביר שאולי צריך איזו תקנה שיותר תרומם את הרוח ותביא לתוספת קדושה ויראת שמים, והרבי בשלו "שיעסקו בכתבת חידושי תורה" - זאת הטהרה הכי גדולה, להיות 'מונח בלימוד'.

"בהקשר זה שמעתי מהגאון הגדול רבי יצחק דוד רוטמן שליט"א, שהיה קרוב מאוד לרבי בשנותיו הצעירות, שהוא ראה כתבים עם חידושי התורה שלו, באותן שנים, והיתה שם חריפות מופלאה ובקיאות מדהימה, אבל הרבי עצמו הסתיר את הכתבים הללו מאוחר יותר וכנראה גנז אותם. חבל על דאבדין ולא משתכחין, כי מהמעט שנותר לפליטה וכן מהספר 'הר בשן' שהדפיס בחייו, אפשר לראות את הבקיאות העצומה וחריפות הפלפול שלו".

"שמעתי מהרבי שליט"א מלעלוב, שסיפר שהוא זוכר בימי נעוריו ובימי ילדותו, כשעוד התגוררו בירושלים, שהיה בבית דוחק גדול של פרנסה, והם חיו בתנאים של עניות ממשית. ובכל זאת, אביו, הרבי

"לא פעם יש בחורים וגם אברכים שמתלבטים אם הלימוד בעיון הוא הדרך הנכונה או שאולי עדיף ללמוד רק בבקיאות וכדו'.

"אני יכול לומר מה ששמעתי באוזני מפיו של הרבי זצ"ל, ומעשה שהיה כך היה.

"היה זה בתקופה בה הייתי חתן, והתכוננתי לחתונה. כמובן שהייתי צריך למצוא כולל שבו אוכל ללמוד וגם לקבל מלגה חודשית צנועה דרכם של אברכים, והיתה לי התלבטות מאוד גדולה, כי היתה לי משיכה מיוחדת ללימוד ההלכה ולכן חשבתי אולי לוותר לגמרי על הלימוד בעיון ולהקדיש את כל היום ללימוד הלכה, מה שכמובן הצריך בחירה של כולל מתאים שבו לומדים רק הלכה.

"נכנסתי לרבי ושטחתי בפניו את הלבטים שלי בעניין זה. שאל אותי הרבי, על כמה שעות מדובר, ואני השבתי שיש לי אופציה של לימוד ארבע שעות ביום בעיון והשאר לימודי הלכה, או לימודי הלכה כל היום. "נענה הרבי ואמר לי "ארבע שעות לימוד בעיון ביום זה לא הרבה! כדאי להמשיך בכיוון הזה, כי זה חשוב ללמוד בעיון ולא כדאי לוותר על כך".

"גם בעניין זה הרבי זצ"ל בעצמו היה יושב ומאזין בדרכים וכדו', לשיעוריו של הגאון הגדול רבי אשר אריאלי שליט"א משיבת מיר שנחשב לגדול מגידי השיעורים בעיון בדורנו, היה לו עניין מיוחד להיות מונח בלימוד בעיון, עם לומדעס, באופן שתופס את הראש! "כמו כן שמעתי פעם מדודי הרה"ח רבי מרדכי גלשבטיין שהוא הבחין ברבי נכנס פעם לבית המדרש בשעה שתיים בלילה, מוציא מהארון 'קהילות יעקב' של מרן הסטייפלער זצ"ל, ומעיין זמן ממושך בסוגיא מסוימת".

"בעניין זה של לימוד בעיון, הרבי היה מעודד את הבחורים לכתוב חידושי תורה. פעם אפילו דיבר על זה ברבים. הוא לא היה מוסר שיחות רבות בכלל, וכשהיה מוסר היו אלו שיחות קצרות, שכללו פה ושם דברי הדרכה קצרים מאוד.

"אני זוכר שתמיד היו שואלים אותנו אנשים שאינם מלעלוב, נו, היית שבת בלעלוב מה שמעת מהרבי? היינו אומרים להם שהשבת הרבי

המשך בעמוד 20

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388

בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך?
זקוק לעזרה?

אירע פעם שה'חזון איש' הזדמן לביתו של רבינו מרן בעל שבת הלוי לצורך עניין מסוים, וכאשר חלף על פתח חדרו נעצר לרגע ובתנועה של מי שמתענג על ריח טוב אמר למקורבו: "ס'שמעקט דא פון קדושה" - יש כאן ריח של קדושה

מרן בעל שבת הלוי שמואל הלוי ואזנר והחזו"א זי"ע

שהעריכו את גדלותו של רבינו דווקא במידה זו. אף על פי כן, כאשר היו באים לפניו בשאלות של עצה והדרכה, היה מרחיב את הדיבור, מרבה להתעניין תוך שהוא תומך ומעודד כאב רחום.

מעשה כעין זה היה בעת שנכח פעם באירוע מסוים בו הופיע בדחן כלשהו ודרש מדברותיו בכדי לשמח את הציבור. בשלב מסוים קם רבינו ממקומו ונחפז ללכת לביתו ולסדריו. משנשאל לאחר מכן על יציאתו הפתאומית שלא כמתוכנן, נענה ואמר כי "מגיע להם לאנשי 'זכרון מאיר' רב בעל כובד ראש"... בהקשר לכך יצוין, כי רבינו הקפיד ונזהר מאוד, כי גם במילי דבדחנותא ישמרו על כבוד הזולת, והיה מחשיב מאוד כאשר דברי הבדחנות היו נסובים ומושגתים על דברי תורה ויראה.

מעת שהגיע לזכרון מאיר הוטל על כתפיו עול הרבנות במלואה מרן החזון איש שראה מטרה נשגבת במינוי והצלחתו של רבינו המשיך בפעולותיו לביסוס מעמדו כרבה של זכרון מאיר, ואף הפנה רבים משואליו באיסור והיתר אל כתובתו של רבינו, באומרו כי יש מרא דאתרא לשכונה וכי על פי ישק כל דבר. החזון איש חלק לרבינו כבוד עצום, בזמנים שבאו אנשים לשאול את פיו בענייני הלכה ורבינו נכח גם הוא בחדר כמנהגו פעמים רבות, היה החזון איש ברוב ענוותנותו מבקש מרבינו תחילה הורמנא ורשות להשיב לשואליו דבר באמרו כי אסור להורות בפני המרא דאתרא.

קשר הדוק שרר בין החזון איש לרבינו. רבינו היה מתראה לפניו חדשים לבקרים, ופעמים שאף היה מתלווה אליו לטיולו היומי, אותו היה עורך לצרכי בריאותו באזור הפרדס שבבעלות משפחת

בחודש אלול תש"ז, בהיותו בן שלושים וארבע שנים, העביר רבינו את מקום מגוריו לבני ברק. בית קטן בן שתי קומות נשכר למענו בתוככי השכונה. הקומה הראשונה יועדה לדירת מגוריו, ואילו הקומה השנייה הוקצתה עבור הישיבה החדשה שנפתחה עם בוא רבינו למקום מושבו החדש. מבית קטן זה בקע זרח אור תורתו הגדול משך קרוב לשבעים שנה עד להסתלקותו.

בו' חשון תש"ח, ביום ההילולא של מהר"ם שפירא זצ"ל, נערך מעמד פתיחת הישיבה ובמקביל מעמד ההכתרה של רבינו, כשאת המשא המרכזי נשא ידידו הגאון רבי אלימלך אשכנזי זצ"ל אב"ד מלבורן, מפארי גידולי יח"ל, שהגיע מירושלים במיוחד לכבוד רבינו. רבינו החל את דרכו ברבנות והוא צעיר לימים ממש. את קהילתו החדשה שבכל הארץ יצא קווה, הקים בעמל וביזע ובנאה לתפארה, מהמסד ועד טפחות. אך למרות חידושה, היתה זו קהילה שנסמכה על יסודות איתנים, אשר שורשיה היו נטועים עמוק באדמת בוסתנם של מצוקי ארץ וגדולי הדורות שמקדם, בראשם מרנא ורבנא החתם סופר זי"ע ותלמידיו הדגולים, כאשר רבינו שדבק בדרכו ובמורשתו בכל נימי נפשו הנחלם לתלמידיו אחריו. זכות ראשונים זו עמדה לו ולקהילתו, ורבנו זכה לנהל את קהילתו בגאון ויד רמה.

מאותה שעה שהתמנה רבינו לשרת בקודש ראה הוא את עצמו כל ימיו כרבה של זכרון מאיר, כשעיניו ולבו נתונים על בני השכונה לענות לשאלותיהם בהלכה ובהנהגה נכונה, ועד מהרה התחבב הוא על בני הקהילה ובני הקהילה לעומתו השיבו לו גם המה באהבה כפלים וחפצו בכל עת בקרבתו והדרכתו, והוא גם הוא ביודעו את מעמדו ויכולת השפעתו היה נותן ליבו להחזיק באדרת הרבנות בעוז ותעצומות קודש.

פעם באותם ימים ביקש רבינו לשמוע מאת מקורבו הרה"ח רבי ברוך בענדיט שטיין ז"ל, כיצד מרוצה הקהל מאופן תפקודו כרב. אמר לו רבי ברוך כי אכן הכל מרוצים פה אחד, הן מהשיעורים הנאמרים על ידו בטוב טעם ודעת והן ממאור הפנים המיוחד של רבינו, אך על דבר אחד מתאוננים הם, על דקותיו הספורות והמדודות של רבינו שלא אפשרו לו להאריך בשיחה עמהם. נענה רבינו כנגדו ואמר: "אמור להם, כי באם רבה של זכרון מאיר ישב לשוחח עם כל אחד מבני קהילתו אזי לא יוכל להמשיך ולשמש בתפקידו ולענות על שאלותיהם בהלכה, מאחר ולא יישאר לו פנאי ללימודיו ולסדריו..." ואכן, על כך היתה תפארתם של יראים ושלמים מבני קהילתו,

בפיהם, היות כי מרן החזו"א זי"ע סמך על הוראתי לענ"ד, רצונם לסדר לפי ירושתו, ואז עמד הראשון הג' מאיר.. ואמר שלאחי הגדול לא היה אפילו ש"ס עצמי ולמד כל ימיו בש"ס שלי (דפוס וארשא), והיות שכתב שם חידושים יקרים על גליון הש"ס הריני מבקש הש"ס בחזרה. ואח"כ כשמדובר בדירה, עמד הג"ר שמואל זצ"ל ואמר, לחזון איש לא היתה דירה והיה גר בדירה שהשאל לו יהודי מאמריקה, ועמד השלישי ז"ל ואמר, לחזון איש לא היה אפילו מקרר שלם, רק איזה מקרר ישן שלא שווה כלום, ונתברר כי כל הירושה רק חצי מגרש קטן שמישהו כתב על שמו, אבל אי אפשר לחלקו"...

הנה כי כן, אלו היו פסיעותיו הראשונות של רבינו בפינת יקרת זכרון מאיר לאורו של מרן החזון איש זצוק"ל שריבהו וגדלהו כבן טיפוחים.

"מחנה אלוקים"

פרק תהילה נוסף רושמת שכונת זכרון מאיר שזכתה להיות אכסניה של תורה לממלכת התורה ישיבת חכמי לובלין אותה הקים רבינו תיכף עם בואו לשכונה, וגם להקמתה היה החזון איש שותף מלא ואף הרבה מעבר לכך, שכן לולי אימץ את ידי רבינו במחשבה, בדיבור ובמעשה, קשה להבין כיצד היתה נפתחת הישיבה. מפעים לראות כיצד רבינו בענוותנותו תולה את כל זכויותיו במקום מושבו - מקום תורה כלשונו בהקדמתו לחלק א' של ספרו שבת הלוי, וזה לשונו הטהור: "ידעתי גם ידעתי שעוד לא עשיתי מאומה ומה שזכיתי הריני תולה בזכות אבותי ורבותי וזכות הציבור, כי זה הרבה שנים שבתוך עמי אנכי יושב, עיה"ק זכרון מאיר והסביבה הנקרא ע"ש מו"ר הגאון הצדיק מהר"ם שפירא זצלה"ה האב"ד לובלין ור"מ ומייסד ישיבת חכמי לובלין שם, בעל מחבר ספר שו"ת אור המאיר, מחנה אלוקים זה של גדולי תלמידי חכמים, יראים ושלמים, חסידים ואנשי מעשה ואשר גם קדוש שכן בתוכה גאון ישראל בעל חזון איש זי"ע".

(מתוך הספר אבי ההוראה)

ברמן שניצב בפאתי השכונה, כשבדרך היו משוחחים ביניהם בהלכה ובענייני הנהגה שעל הפרק. עם זאת, למרות גדלותו המופלגת של החזון איש ולמרות שגילו נשק אז לשבעים, נהג כבוד מיוחד ברבינו שהיה אברך צעיר, והיה מתייחס אליו כאל מרא דאתרא במלוא מובן ההגדרה חרף גילו הצעיר של רבינו.

ארע פעם שהחזון איש הזדמן לביתו של רבינו לצורך עניין מסוים, וכאשר חלף על פתח חדרו נעצר לרגע ובתנועה של מי שמתענג על ריח טוב אמר למקורבו: "ס'שמעקט דא פון קדושה" - יש כאן ריח של קדושה.

בכל עת מצוא טיפח החזון איש את מעמדו של רבינו כרב. סיפר הגה"צ רבי יעקב גלינסקי זצ"ל, כי בימים ההם בא פעם אל החזון איש ושאלו אל מי עליו להפנות את שאלותיו בהלכה בעת שלא יוכל להיכנס אליו. ענה החזון איש ואמר: "כאשר יש לך שאלות בהלכה לך עמן אצל הרב ואזנר"...

הוראה זו אף חזרה ונשנתה מפי גיסו של החזון איש, מרן הסטייפלער זצוק"ל, שהשיב פעם על שאלה דומה כי "שאלות בהלכה שואלים אצלנו את הרב ואזנר". אגב, העיד רבינו כי הגאון הסטייפלער היה נחבא אל הכלים באותה תקופה וכלל לא ידעו אז מגאונותו, אולם החזון איש 'הלשין בפניו' - כלשון רבינו - על גדלותו בתורה. בהקשר לכך יצוין עוד, כי פעם ביקש החזו"א מאת רבינו, כי בעת שאופה את המצות מצוה בחבורתו בערב פסח, יפריש שלוש מצות עבור גיסו הסטייפלער שהקפיד על כך.

על מידת נאמנותו של רבינו בעיני החזון איש, תעיד העובדה, כי בני משפחת החזו"א הסמיכוהו להתעסק בעניין הירושה שהותיר אחריו ולחלקה כיאות. לימים כאשר נשאל על כך רבינו, השיב בבדיחותא כי אמנם כן, אך הוא לא השאיר אחריו כמעט דבר, שכן אפילו הדירה בה התגורר ואף הש"ס בו למד לא היו שייכים לו.

במכתב שכתב רבינו בשנת תשס"ו מתאר הוא את הדברים כפי שהתרחשו, וזה לשונו: "זמן קצר לאחר פטירת מרן זי"ע, באו אל ביתי שלושה גאונים ממשפחתו.. הגאון הג' ר' מאיר קרליץ זצ"ל, הגאון ר' שמואל גריינמן זצ"ל והגאון ר' ראובן פיין זצ"ל ומענה

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה'

לעזרתך בכל ענין ונושא

1800-20-18-18

או בטל' **073-7078388** * השיחה חינם

המוקד פעיל בימים א-ה, בין השעות 19:30-22:30

**רוצה להרגיש
טעם בלימוד?**

יש לנו בשורה

בשבילך!

הוא עצר אותי, אחז בכתפי והלם בי משפט שנחרט בי לעד: "גם אני נכנסתי לישיבה בלי כובע וחליפה. נולדתי בכ"ה אלול, אני מבין אותך ממש, אבל תדע שזה יעבור מהר"

על אצילות מידותיו של כ"ק הרבי מזוועהיל רבי שלמה גולדמן זצוק"ל

מאת: מרדכי גולדמן

את כ"ק הרבי מזוועהיל רבי שלמה גולדמן זצוק"ל, הכרתי לראשונה עוד לפני שמלאו לי שלוש עשרה שנים. הגעתי מבני ברק לישיבה קטנה בירושלים, ילד כמעט יחיד בישיבה עם מאות בחורים בכובעים וחליפות. זאת הייתה תקופה שנמשכה פחות מחודש עד שמלאו לי שלוש עשרה וזכיתי בכובע וחליפה משלי. אבל מכל תקופת הישיבה הקטנה, זו אחת התקופות הזכורות לי ביותר. הרצון להיות "כמו כולם" הוא אחד הדחפים החזקים ביותר בגיל הזה. ספרתי את השעות עד הבר-מצווה. הוא היה מגיד שיעור בשיעור ב', וידעתי שהוא בן-דוד ראשון של אבי. זיהיתי את פניו, אבל לא הכרתי אותו.

הפעם הראשונה שנפגשנו היה בשבוע הראשון של אלול. צעדנו שנינו זה מול זה, הוא עם גמרא ביד, בדרך למסור שיעור, ואני בדרך לשמוע שיעור. בכמה שניות שבהן מבטינו הצטלבו זיהיתי אותו, ידעתי שגם הוא זיהה אותי.

הוא עצר אותי, אחז בכתפי והלם בי משפט שנחרט בי לעד: "גם אני נכנסתי לישיבה בלי כובע וחליפה. נולדתי בכ"ה אלול, אני מבין אותך ממש, אבל תדע שזה יעבור מהר".

הוא לא שינן באוזניי איזה ווארט, לא הקטין את המצוקה, לא השמיע איזו בדיחה. הוא פשוט ראה את מה שהנער הצעיר הזה מבני-ברק הרגיש ונתן לזה מקום. זה היה מפגש כנה ויוצא דופן עבורי. מפגש עם הזדהות אמיתית, פשוטה ובלתי-מתחכמת. זה היה המפגש הראשון.

לא רק מגיד שיעור

שנה לאחר מכן, בשיעור ב', זכיתי להיות תלמיד שלו. הוא היה מגיד שיעור יוצא דופן. למרות שהוא לימד 'בקאות', והוא לא באמת היה חייב ליצור אינטראקציה מעמיקה עם התלמידים, בכל זאת ניסה לצקת משהו מעבר.

הוא מעולם לא הגיע רק למסור שיעור וללכת. תמיד היה נוהג לפתוח את השיעור בהתייחסות לענייני דיומא. אם היה יארצייט של יהודי גדול, הוא היה אומר עליו כמה מילים. מספר הנהגה יפה שלו.

זו הייתה תקופה נוראית של פיגועים רצחניים ברחבי הארץ, רבים מהם התרחשו בירושלים.

אחרי כל אירוע כזה הוא היה פותח את השיעור במשנה אמונית סדורה. מצטט ספר חסידי, או מביא דברי חיזוק ששמע מרבותיו. ב"ט אדר תשס"ב, מוצאי שבת פרשת עקב, התרחש פיגוע נוראי סמוך לשטיבלאך בשכונת בית ישראל בירושלים.

זירת הפיגוע התרחשה במסלול שבו צעדנו מידי בוקר מהפנימייה לישיבה הקטנה. היינו מזועזעים.

נער אחד, שעזב גם הוא בית בבני-ברק החמימה לירושלים הזרה וחלק איתי את אותו חדר בפנימייה, חווה את הפיגוע באופן יוצא דופן. אנחנו, חבריו, שמנו לב שמשהו לא תקין. אבל המצוקה לא הגיעה לצוות. אלו היו זמנים אחרים.

ביום ראשון בצהריים, בזמן שנשא דברי חיזוק נלהבים על הפיגוע, רבי שלמה זצ"ל הבחין שמשהו בהתמודדות של הבחור עם האירוע לא תקין.

אחרי השיעור הוא קרא לו לשיחה אישית. לקראת כתיבת הטור הזה, התקשרתי לאותו בחור, היום אברך חשוב, והזכרתי לו את הסיפור שארע לפני 20 שנה.

הוא נזכר מיד: המגיד שיעור ראה שלקחתי את זה קשה מאוד, הוא קרא לי ואמר לי לנסוע לכמה ימים הביתה. בכך תם האירוע מבחינתי. התאוששתי וחזרתי לעצמי.

אני שידרתי אז מצוקה נוראית, הוא פשוט ראה אותי. זה הכל.

רבי של צרות קטנות

עד שעזבתי את הישיבה הקטנה, הייתי מהבחורים המקורבים אליו. אלו היו בד"כ כמה בחורים משיעור ג' אוהבי חסידות, ואני שהייתי

הוא מעולם לא הגיע רק למסור שיעור וללכת. תמיד היה נוהג לפתוח את השיעור בהתייחסות לענייני דיומא. אם היה יארציית של יהודי גדול, הוא היה אומר עליו כמה מילים. מספר הנהגה יפה שלו

שיעור מיהודי - באיזה מצב שלא יהיה.
באחת ההזדמנויות, סיפרתי לו על הקושי לכתוב טור שבועי והבעתי
באוזניו את הרצון להפסיק עם הכתיבה.
אתה יודע שכל שבוע אתה עושה מצווה, השיב לי.
מצווה?

כן, מצוות "ליצנותא דעבודה זרה".
בשלב הזה הוא ציטט לי כמה ראשונים שפסקו שזו מצווה לבזות ע"ז.
יש אצלינו כאלו שמעריצים יותר מידי את הצבא, את ראש הממשלה
- הסביר. זה טוב שאתה עושה מהם ליצנות. זו ממש מצווה.
ליצנות אחת דוחה מאה תוכחות - הוסיף, צריך להשתמש בזה גם
לכיוון השני.

תקופה קצרה לפני שהסתלק, הוא התקשר אלי. בדיוק הייתי
בטיסה. כשנחתתי שמעתי הודעה קצרה בתא קולי "מוטי, כשאתה
יכול תחזור אלי". מסיבה שאני לא מסוגל להסביר לעצמי, לא
החזרתי שיחה.

ביום שני, ב' באלול, בשעה שבע בערב שמעתי שהתמוטט. הדבר
הראשון שהכה בי הייתה השיחה שלא החזרתי. הבטחתי לעצמי
שכאשר הרבי יתאושש, מיד אתקשר חזרה.
כמה שעות לאחר מכן עמדתי ליד מיטתו בבית המדרש בשכונת
בית ישראל.
נשארתי לי רק שאלה קטנה, רבי, שאלה שתמשיך לנקר בי כל חיי.
לא הספקתי.

(מתוך המבשר)

על תקן בן המשפחה. כנער הוא אף הזמין אותי כמה פעמים לביתו -
מחווה שבמושגים של בחור בישיבה קטנה המתגורר בפנימייה -
ערכה לא יסולא בפז.
הקשר נמשך לאורך השנים, למרות שבמשך תקופות ארוכות כמעט
ולא יצא לנו לשוחח.
נפגשנו בעיקר בשמחות ובאירועים אקראיים. פעם אמר לי, שיש
מעט אנשים שהוא מדבר איתם אחת לתקופה, והשיחה נמשכת
בדיוק מאותה נקודה.
תמיד זכרתי לו "חסד נעורייך", את המפגש הראשון שלנו. פעם
אזרתי אומץ, הזכרתי לו את הסיפור. הוא לא נזכר. איך אפשר
לזכור, תהה.
אחרי שמונה לכהן כאדמו"ר, הקשר התחמם. בשנים האחרונות הוא
הזמין אותי לבוא יותר לזוועהיל, ונעניתי, בעיקר בחגים. אל תשכח
את השורשים שלך, הכה בי.

כשהיה רואה אותי, בזמן ההקפות, אחרי התפילה, תמיד היינו
מחליפים כמה מילים. הוא שמח בבואי, ודאג שאני אדע על כך.
ככל שהגעתי יותר, התקרבתני יותר, ובשנים האחרונות שוחחתי
מעט לעתים בטלפון.

אולי הדבר שהכי אפיין את הרבי, הייתה העובדה שהוא לקח קשה.
אולי קשה מידי. לא רק אירועים שאותם פגש באופן אישי, אלא גם
צרות של כלל ישראל.

בשיחותינו כמה פעמים אמר לי מפורשות, שההנהגה פוגעת
בבריותו. שהעול הכבד של שמיעת צרותיהם וכאביהם של אנשים,
גובה ממנו מחיר אישי.

הוא לא רק שמע את צרותיהם של יהודים אחרים, הוא ממש ערם
אותם על כתפיו.

הוא לא היה רק רבי של צרות גדולות ומעניינות. הוא היה רבי גם
של צרות קטנות ומתסכלות. ילד שלא מקובל חברתית, אברך
שהתסבך בחובות ועיקולים, בחור מבוגר שלא מוצא את עצמו.
פעם אחת אמרתי לו, רבי, אפשר לדאוג לכך שתשמעו פחות צרות
של יהודים.

בעיקרון אתה צודק, השיב לי בדרכו האופיינית, אבל אני רואה את
ההקלה על פניהם כאשר הם מספרים לי את מה שיושב עליהם. אם
זה מקל עליהם, אין לי רשות להפסיק את זה.

ליצנותא דעבודה זרה

מידי פעם הוא היה מבקר דברים שכתבתי.
פעם אחת השוותי בטורי בין השיטות של טראמפ ושל נתניהו הוא
התקשר ומחה. איך אפשר להשוות בין יהודי לגוי. יהודי, למרות
שהוא אוכל נבילות וטריפות חוטא ומחטיא - נשמתו חצובה מכסא
הכבוד. הוא הרי חלק אלוה-ה ממעל.
גוי, למרות שהוא עושה למען יהודים, הוא עדיין גוי נחות ושפל לאין

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב
בין השעות 7:30 - 10:30 בערב ★ שיחת חינם

1-800-20-18-18

מוקד לטוב הישיבות שיסודו של אהרן אריה
הישיבה

אם עד היום לא היה מסוגל ללמוד עשר דקות ברציפות, ואילו עתה מתוך רצונו החזק, הצליח ללמוד עשר דקות רצופות מבלי לקום מן המקום ומבלי להסיט עיניו מהגמרא - אזי עשר דקות הללו הם עבורו הצלחה מרשימה....

דברי הדרכה לבחורים מכ"ק אדמו"ר מדזיקוב ויזניץ שליט"א

טוב פעם אחת בצער

בכל בוקר מקבל האדם נשמה חדשה וכוחות מחודשים, כמו"ש אלקי, נשמה שנתת בי טהורה היא וכו', ברוך וכו' המחזיר נשמות לפגרים מתיים'.

ה'התחדשות' - אמנם נחוצה היא ביותר להתעלות בתורה ועבודת הש"ת. ברם, אחת הסיבות העיקריות המונעות מן האדם את ההתחדשות, נובעת מכך שאינו מעריך נכונה את הצלחותיו! כסבור, שאם לא הצליח עד הנה להשיג ולהגיע אל המטרה שהציב לעצמו, הרי שנחל כשלון מוחץ, ודבר זה משבר את רוחו.

אך סיבה זו - אינה נכונה כלל! כי הלא גם בדרכי המסחר ידוע, שאם המצב הכלכלי בשוק קשה, אזי גם סוחר שסבר שירויה השנה סכום מסוים, ולבסוף מצא שלא הרויח כן, אין נכון מצדו להחשיב זאת כהפסד וכשלון, כי הלא לפי המצב בשוק המסחר, עצם הדבר שהרויח ולא פשט את הרגל כמו רבים אחרים, נחשב להצלחה מרשימה.

כך על כל בחור ובחור לשים לב להצלחותיו, להחשיבים ולשמוח בהם, ואף אם בדמיונו סבר להעפיל עד רום המדרגות ולא הגיע עדיהן. כגון, אם עד היום לא היה מסוגל ללמוד אפילו עשר דקות ברציפות, ואילו עתה מתוך רצונו החזק, הצליח ללמוד עשר דקות רצופות מבלי לקום מן המקום ומבלי להסיט עיניו מהגמרא - אזי עשר דקות הללו הם עבורו הצלחה מרשימה, על כך נאמר (אבות סוף פ"ה) "לפום צערא אגרא", ו"אין הקב"ה מונה דפים אלא שעות" (בית אהרן ד.).

ומה הפליגו חז"ל באמרם (אבות דר"נ פ"ג) טוב פעם אחת בצער - ממאה פעמים שלא בצער! היינו, שהלומד דף גמרא אחד ועלה לו הדבר בקושי רב, נחשב לו כאילו למד מאה דפים! ואם למד מסכת תענית, המונה כשלושים דפי גמרא, אם למדם מתוך צער ויגיעה, נחשב לו בשמים כאילו למד שלשת אלפי דפים! אמנם הוא לא יוכל להבחין על כל הש"ס במפעלי הבחינות, אך בשמים נחשבת יגיעתו והזכוך שנזדכך, כיגיעה של למוד יותר מכל הש"ס! כך מעידים חז"ל.

'אין הקב"ה בא בטרונאי עם בריותיו', לדרוש מכל אחד ואחד להיות בקיא בע"פ בש"ס ופוסקים, ולהיות קדוש וטהור בדרגות העלאיות ביותר. שכן הקב"ה אינו מבקש מן האדם, יותר מכפי מה שיכול.

'ועתה ישראל מה ה' אלקיך שואל מעמך' - מעמך! לפי מדרגתך וכשרונותיך, קשייך ומלחמת יצרך המיוחדים לך. אולם מאידך גיסא, הקב"ה אומר לו, בני אתה, ואני מבקש ממך שתעשה את מה שאתה כן יכול לעשות. אל תאמר, אם איני יכול להגיע למקסימום, לא אעשה אף את המינימום!

כגון, כאשר המגיד שיעור מסביר את הסוגיא, ובחור אינו מבין, וחושב לעצמו, 'אני לא מבין, זה לא בשבילי...' וכבר מתיאש מלנסות להתאמץ להבין אפילו קטע קטן בגמרא, או תוס' אחד וכד'. וכן כאשר משוחחים עמו, שיהא מורם יותר בעניני קדושה, במידות שבינו למקום או בין אדם לחברו וכד' - אזי מתחמק ומצטדק 'לא, אינני מסוגל, תמיד אני נכשל...' מחשבות אלו נובעות מהסתת היצר הרע, שטפטף למוחו משנות ילדותו שוב ושוב, שהוא 'לא יוצלח', ולא יצמח ממנו מאומה.

עבודתנו היא - לשנן לעצמנו את ההיפך מכך, ולומר לנפשנו, 'הקב"ה אוהב אותי! ואף אם ח"ו אני פצוע מבחינה רוחנית, אזי אדרבה, כשם שחייל שנלחם בשדה הקרב וחזר פצוע ושורת דם - מקבל עטורי גבורה וכבוד, על שנלחם למען כבוד המלכות עד זוב דם. כך במלחמת היצר, הקב"ה אוהב את מי שנלחם למענו, אף אם נחבל ונפצע. ויקיים האדם בנפשו מאה"כ (משלי כד, טז) 'שבע יפול צדיק וקם'. היינו, למרות שנפל נפילה אחר נפילה - מתחזק וקם ומתחיל מחדש, ללא יאוש!

כפי שאנו יודעים מהמציאות, שהזרע הנטמן באדמה נרקב לגמרי,

**ענין זה אינו אמור דוקא
לענין למוד התורה, אלא
לכל ענין של חזק רוחני,
כהענקת טעמה המתוק
של תפלה לזולת, לחזק
את חברו אודות שמירת
זמני קר"ש ותפלה וכד'...**

מנהג דומה בבחור אשר כל כולו זועק הוא 'עזרו לי, אני רוצה ג"כ לאכול מלחמה של תורה, מבקש אני 'א שטיקל'ע ברויט'... אתה כבר סיימת ללמוד הגמרא, ואני עדיין אינני מבין את דברי הגמרא', איך ניתן להשאר שוה נפש ולא להתייחס לבקשתו.

ענין זה אינו אמור דוקא לענין למוד התורה, אלא לכל ענין של חזק רוחני, כהענקת טעמה המתוק של תפלה לזולת, לחזק את חברו אודות שמירת זמני קר"ש ותפלה וכד'. ואין הכונה דוקא להרעיף עליו דברי מוסר והתעוררות, אלא גם בעצם התנהגותו הטובה אשר אחרים יכולים ללמוד הימנו, גם זה נחשב ללמוד דעת לזולת.

כללו של דבר, תהא מחשבתו של אדם נתונה גם אל חברו, במה יוכל לרוממו ולהעלותו. דבר זה הינו החסד הגדול ביותר, האמתי והנצחי, וכדמרגלא בפומיה דכ"ק רבנו ה"ישועות משה" זי"ע, דברי ה"בני יששכר" (חודש אדר, מאמר ב), 'הצדקה הגדולה שבצדקות - המלמד דעת לעני בדעת'.

(תודתנו להרב יעקב היילר על הבאת הדא"ח לתועלת הרבים)

ולא נשאר ממנו כי אם קוסטא דחיותא, וממנו צומח העץ. כך צריך אדם לדעת ולהחזיר בנשמתו, שאפילו אם יום האתמול לא עבר עליו כראוי - היום הוא בריה חדשה! מה שהיה אתמול שיך לעבר, עתה נבראתי מחדש, ואיני מביט לאחורי אלא הנני עם הפנים לעתיד. ביודעי, שאילו לא היה הקב"ה נותן בי אמון שאצליח במשימתי בעולם, לא היה מחזיר בי נשמתי ליום נוסף! וזה ברור כשמש.

הצדקה הגדולה שבצדקות

אי מהחתם סופר זי"ע ("תורת משה" פ' קדושים, ד"ה ואהבת לרעך כמוך) אודות דברי רבי עקיבא 'ואהבת לרעך כמוך - זה כלל גדול בתורה', והוא זה (רע"ק) שסובר שכאשר שנים מהלכין בדרך, וביד אחד מהן קיתון של מים, אם שותין שניהם - מתים, ואם שותה אחד מהן - מגיע לישוב. 'וחי אחיך עמך - חייך קודמים לחיי חברך' (ב"מ סב.). וקשה, דאם כן אין זה 'כמוך' ממש.

וביאר, אמנם בעניני מאכל ומשתה גשמי ס"ל 'חייך קודמין לחיי חברך', שכן אי אפשר לשניהם לחיות. ומה שאמר 'ואהבת לרעך כמוך - זה כלל גדול בתורה' - היינו בתורה דייקא, שהלומד תורה חייב ללמד לאחרים, ואפילו אם ע"י כך הוא מתבטל מלמודו - חייב ללמוד עם אחרים. ובל יהא סבור שע"כ יגרע מלמודו הוא ולא יוכל להגיע לתכלית הנרצה, אדרבה, הלמוד עם חברו הוא יביאנו לתכלית הנרצית. וזהו 'כלל גדול - בתורה', שבלמוד התורה תרגיש שוה ממש עם חברך, שאם אתה מבחין ברעך שצריך לסייע לו בלמוד, בל תהסס מללמוד עמו בטצדקי שע"כ ימנע ממך לגדול בתורה, אלא יהא אצלך 'כמוך' ממש'.

במיוחד כאשר נזהר על כבודו של חברו, ונגש להציע לו את החברותא בדרך של כבוד, לבל יחוש הלה נחות דרגה לגביו, אזי למוד זה יהא מקור להתעלות הן לו והן לחברו.

הבה ואשאלכם בחורים יקרים! באם הייתם אוכלים סעודה ערבה, והייתם רואים בחור רזה וכחוש, אשר מעיניו ניכרת בקשתו להגיש לו אף הוא פיסת לחם - אין כל ספק שבדאי אף אחד מכם לא היה מונע עצמו מלהגיש לו בזריזות לחם לאכול. אם כן, מדוע לא ינהגו

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל': **073-7078388**

בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך?
זקוק לעזרה?

המוקד לבני הישיבות מיסודו של איגוד ישיבות
הישיבה

שמעתי סיפור יפה, שאני מקווה שלא היה ולא נברא, אבל יש בו כדי לחדד את הדברים. היה פעם אברך שהיה לומד בבית מדרש שרבים באים והולכים, כל אחד שיש לו בבית חבילה של וופלים בטעם לימון או דגני בוקר שאף אחד לא אוהב, מניח שם על השולחן ואנשים פותחים ואוכלים להנאתם

אין ייתכן שכולנו סולדים מאוד מהגזל, ורואים בו עוון בזוי במיוחד, ובכל זאת אומרים חז"ל שרובנו נכשלים בגזל רחמנא ליצלן?

הרב עמרם בינעט

אפתח במעשה, המעשה מוכר אומנם, אבל המסר שלו כל כך חזק שחייבים לחזור עליו מדי פעם גם אם מכירים אותו. הגיע פעם אורח לא מוכר לעיר טשערנאביל שברוסיה, כיום בשטחה של אוקראינה. הוא חיפש מקום להתאכסן בו בלילה, והרה"ק רבי נחום מטשערנאביל, בעל ה'מאור עיניים' זיע"א, אירח אותו בביתו. באמצע הלילה שמע בנו של ה'מאור עיניים' קול של תזוזה והסתתת חפצים בבית. הוא התעורר משנתו, והבחין באורח כשהוא מחטט בין החפצים וממלא בתרמילו חצי ערך.

קם הבן בחשאי וניגש לאביו, העירו משנתו, ואמר לו: אבא, האורח שלך בביתנו גונב מאתנו. צריכים לקום ולגרש אותו מכאן מהר. אדהכי והכי סיים האורח את מלאכתו, ופנה לצאת מהבית לפני שיתעוררו בני הבית וישימו לב שהוא לא כזה תמים כמו שהוא נראה.

מיהר רבי נחום לרוץ אחרי האורח וקרא אחריו: "אני מוחל לך בלב שלם, הכסף נתון לך והחפצים לעשות בהם כטוב בעיניך. הם שלך בנתינה גמורה".

שאל הבן של האב הקדוש, ילמדנו רבינו. עד כדי כך? הרי האיש הזה כפוי טובתו, אירחנו אותו בביתנו ופרסנו לו מלחמנו, והוא משיב לנו בגניבת רכוש. במקום לתפוס אותו ולהכריח אותו להחזיר את אשר גזל, אנחנו עוד צריכים למחול לו ולהעניק לו את הרכוש הגנוב בנתינה גמורה?

השיב רבי נחום תשובה ניצחת: אני לא רוצה שיהודי ייכשל בגזל. שווה לי להפסיד כסף ורכוש כדי שיהודי לא ייכשל בכזה עוון חמור. גם הוא הוא גנב סדרתי, גם הוא כל ימי חייו גונב מאחרים, לפחות הצלחתי לחסוך ממנו את עוון הגזל הנוכחי שכמעט נכשל בו אם לא הייתי מוחל ולו ומעניק לו את הכל בנתינה גמורה. הצלתי יהודי מעוון חמור, וזה שווה לי כל הון שבעולם!

ובכן, אנחנו כמובן לא הגענו לדרגתו של ה'מאור עיניים', וסביר להניח שכל אחד מאתנו אם יראה שמישהו גונב בביתו יקום עליו ויעניק לו טיפול הולם, ובצדק רב.

אבל אנחנו כן יכולים ללמוד מהסיפור הזה הוראה לחיים. אם חלילה

קרה ומישהו חטא כלפינו בממון, תמיד כדאי לסלוח ולמחול. מילא כשאפשר לבקש את זה ממנו בחזרה ואולי אפילו להוציא ממנו בדין תורה, ניחא. אבל אם אין אפשרות להחזיר את הכסף חזרה, לפחות נמחל עליו ונעניק אותו במתנה גמורה, במיוחד במקרים שמדובר על כמה שקלים בודדים, לפעמים זה ממש עניין של פרוטות, עדיף למחול, לסלוח, לשכוח מזה, במקום לגרום ליהודי אחר לשאת בכזה עוון חמור ונורא של גזל. וידוע מאמר חז"ל שכל המעביר על מידותיו מעבירין לו כל פשעיו, והקב"ה נוהג עם בני האדם מידה כנגד מידה, ומי מאתנו יכול לומר שמימיו לא גזל את הקב"ה, ותמיד בירך על כל דבר מאכל שהכניס לפיו בברכה הראויה?

להימנות על המיעוט

ידוע מאמר חז"ל שלא נגזר דינם של דור המבול אלא על הגזל, וכמובן כל אחד ואחד מאתנו מחנך את עצמו ואת ילדיו שהגזל הוא הדבר הגרוע ביותר. גזלן נתפס אצלנו כמי שנמצא בדיטא התחתונה שאין למטה ממנה, וכל יהודי שיש מעט שבמעט יראת שמים, יודע להתרחק מהגזל כמו מאש.

אנחנו יכולים לראות את חומרת הגזל גם מכך שבן נח נהרג אפילו על פחות משווה פרוטה. ולמה בר ישראל לא נהרג על הגזל? כי ישנו בהשבה, וישראל קדושים זכו שהקב"ה נתן להם דרך של לעשות תשובה ולמחות את החטאים, אבל בני נח שלהם לא ניתנה מצוות

וראה זה פלא... הבקבוק נשאר מלא, ואף אחד לא העז לגעת בחלב הזה. חשש חלב עכו"ם? ה' ישמור ויציל. מי מעז להכניס חלב עם כאלו חששות לפה!

"כמובן שהיו כאלו שהבינו שהוא כנראה מהתל בהם ורוצה למנוע מהם לשתות את החלב שלו, אבל עדיין, הסיכוי הקטן שאולי באמת יש בחלב הזה חשש קל של חלב עכו"ם, גרם להם להתרחק ממנו כמטחוו קשת...".

כמו שאמרת, הסיפור הזה כנראה לא היה ולא נברא. ישראל קדושים לא נוגעים בדבר שכתוב עליו 'גזל'. אבל הרעיון שמונח מאחוריו הוא רעיון חזק וגם קצת נושך.

אם אנחנו מתרגלים למשהו... כל הגישה שלנו לנושא הזה תהיה שונה. גם אם החומרה שלו גדולה מאוד, ההרגל הוא עיקר הבעיה. ולכן התפקיד של כל יהודי הוא לשבור את ההרגלים, לבדוק אותם ולבחון אותם שוב ושוב, להתגבר עליהם, לשנות אותם, לא לשקוע במרוצת הזמן כסוס שוטף במלחמה, כמו שאומר המסילת ישרים, אלא לבחון לפשפש במעשים ולמשמש בהם, לבדוק אותם שוב ושוב, כי ההרגל הוא שורש כל הרע.

יש סיפור ידוע עם רבי ישראל סלנטר, שפעם עמד אחד מתלמידיו בדלת של בית המדרש ביום הכיפורים, ורבי ישראל נזך בו שהוא גזלן. תמה אותו תלמיד, הרי מימיו לא שלח ידו ברכוש זולתו, והשיב לו רבי ישראל שהוא גזלן את האוויר של המתפללים האחרים בבית הכנסת, בכך שהוא עומד בפתח וחוסם את כניסת האוויר ששייך לציבור...

ומה לגבי גזל שינה? לפעמים זה ברחוב, כשמרעישים באישון ליל, כשחוזרים מחתונה וכדו', ואל מתחשבים מספיק בשכנים, ולפעמים זה בבית, כשמפריעים לבני הבית, אפילו לילדים הצעירים לישון, או לבחור שרוצה ללכת לישון בישיבה והחברים מפריעים לו.

ואם כבר הזכרנו ילדים צעירים, גם כאן יש מכשלה גדולה. לפעמים אנשים טועים לחשוב שכשמדובר בילד קטן, אין לא זכויות הלכתיות. מצערים ילדים בלי הצדקה, לפעמים גם מכים אותם בלי סיבה, לפעמים מענישים אותם ולאחר מכן כשמתברר שהיתה זו טעות, אפילו לא טורחים להביע צער וחרטה על כך. כי הוא הרי רק ילד, הוא בסך הכל בן חמש, אז מה אם הוא הצטער, אז מה אם נשבר לו הצעצוע שלו, הרי זה צעצוע לא חשוב בכלל, הוא עולה רק חצי שקל...

ובכן, רבותי, אולי זאת הפתעה, אבל גם לתינוק שנולד יש זכויות אדם, יש לו זכויות ממוניות כמו כל אדם מבוגר ואף יותר מאדם מבוגר. כולנו יודעים מה הדין של נכסי יתומים שלא גובים מהם חוב מנכסים בני חורין, ובית דין טוענים עבורם ועושים כל טצדקי שבעולם כדי שלא לפגוע ברכוש שלהם. אדרבה, אם הוא קטן, אז הוא לא בר מחילה, בוודאי שצריכים להזהר בכבודו וברכושו פי כמה וכמה ממה שנוהרים ברכושם של אנשים מבוגרים.

תשובה, אינם בהשבה ומתוך העונש החמור שלהם אנחנו יכולים להבין עומק נוסף בחומרת החטא של גזל, ואפילו אם זה רק 'משהו קטן' שנראה לא חשוב ושאינו לו כמעט משמעות כספית.

מצד שני, ידוע מאמר חז"ל במסכת בבא בתרא (קסה): "אמר רב יהודה אמר רב, 'רובן בגזל ומיעוטן בעריות והכל בלשון הרע'".

כלומר למרות שאנחנו כולנו מתרחקים מהגזל בכל הכח, בכל זאת, רובנו נכשלים בו. ועל כך צריך לתת את הדעת ולבחון למה זה קורה לנו, כי הרי אין ספק שכל אחד ואחד מאתנו היה רוצה להיות מאותו מיעוט שמצליח להימנע מהגזל ושאינו נכשל בו.

יש הרבה הסברים לעניין, אבל אם יורשה לי, אני חושב שאחת הסיבות המרכזיות לעוון הגזל היא "כולם עושים את זה". הגמרא אומרת שאם עבר אדם עבירה ושנה בה, נעשית לו כהיתר. אבל לפעמים גם אם אדם רואה את חברו שעובר עבירה ושונה בה, היא נעשית לו כהיתר, ואם 'כולם עושים את זה', הוא לא מרגיש שיש בזה איסור.

שמעתי בעניין זה סיפור יפה, שאני מקווה שלא היה ולא נברא, אבל יש בו כדי לחדד את הנקודה שאליה אנחנו מנסים לחתור.

היה פעם אברך שהיה לומד בבית כנסת שבו היתה פעילות ערה, אנשים רבים באים והולכים, כל אחד שיש לו בבית חבילה של וופלים בטעם לימון או דגני בוקר שאף אחד לא אוהב, מניח שם על השולחן ואנשים פותחים ואוכלים להנאתם, מקום נחמד וחביב שכולם אוהבים להיות שם.

אותו אברך מתקשה ללמוד בלי כוס קפה. הבעיה שבבית הכנסת יש תנועה רבה והגבאי לא תמיד עומד בעומס, כך שפעמים רבות יש מחסור בחלב בחדר הקפה.

החליט מיודענו האברך להביא איתו חלב מהבית. הוא הכניס חלב בתוך בקבוק קטן של מים מינרליים, כתב עליו 'פרטי', והניח במקרר של בית הכנסת.

לא ארכו השעות והבקבוק התרוקן. מתברר שאנשים לא שמו לב שהחלב הזה פרטי.

למחרת הביא האברך בקבוק חדש עם חלב, ועליו כתב באותיות גדולות וברורות 'החלב פרטי נא לא להשתמש'. וכמעשהו בראשונה כך מעשהו בשניה, החלב התרוקן.

יום למחרת הוא כבר הדביק מדבקות צהובות זורחות עם הכיתוב 'פרטי', וליתר ביטחון הוסיף גם אזהרה: 'זהירות - גזל'. אבל זה לא עזר. החלב התרוקן גם הפעם.

אנשים התרגלו שבבית הכנסת הזה הם יכולים לאכול ולשתות מכל הבא ליד ולכן המילה 'גזל' נשמטה מהלקסיקון שלהם. אין דבר כזה בכלל...

ביום שלאחר מכן לחש לו חבר עצה טובה על אוזנו: "במקום לכתוב גזל, תכתוב שיש בזה 'חשש חלב עכו"ם'".

"האברך התבייש. אם אני כותב שיש חשש חלב עכו"ם, יסתכלו עלי במבט עקום... איך אני שותה דבר כזה? לכן את האזהרה הזאת הוא כתב באותיות קטנות, מאמין ואינו מאמין שמישהו באמת יראה אותה.

בחור רוצה להרגיש בסיום החורף שהוא ניצל את החודשים והוא התקדם בלימוד, איך עושים את זה? יש הרבה פרטים בדרך להצלחה; החברותא שמתאים, קביעות ועקביות, סיכום ושינון כסדר, ועוד ועוד. אך התנאי הראשון לפני הכל הוא; להחליט בעצמנו ולעצמנו יעד ברור ותכנית מוגדרת

הסיפור על מי שחלם להיות מיליונר

מאת: הרה"ח אהרן כהן

כל אחד אוהב סיפור. הרגיע המרצה את הציבור הסוער וגועש. היה זה בתקופה האחרונה באחד הסדנאות "הסוד - להיות עשיר". המרצה הנכבד והיקר האריך בטוב טעם והרבה דעת, שכדי להיות עשיר, צריך לשאוף לעשות הרבה כסף, ולבנות תכנית ויעד איך להגיע לזה, כשהוא מסביר ומוכיח שבלי זה, אין סיכוי שנהיה עשירים אי-פעם בגלגול זה"

"סליחה, מרצה יקר", נעמד מישהו בשורה השלישית "פורסם במודעות שבסדנה נשמע את הסוד להיות עשיר. אני אישית, כבר חולם שנים להיות עשיר ועדיין לא נהיית. עכשיו אני יושב בסדנה ושומע בלבולי ראש שזו הדרך להיות עשיר. המהומי ההסכמה נשמעו מבין הקהל, שניסה להבין מה הולך כאן, מי צודק. נספר סיפור. כל אחד אוהב סיפור. הרגיע המרצה את הציבור הגועש;

היה זה בחודש אב האחרון בימי החופש באחד הלילות אחרי מעריב פגשתי את ידידי. מיד קלטתי שעפעס... משהו לא נראה טוב. ברגיל אני מכירו כאדם שהחיוך לא יורד מפניו אפילו בטעות, וכאן נראה היה שהאף שלו נוטה כלפי מטה...

הכל בסדר? ניסיתי לדובבו, בתחילה ניסה להתחמק. ברוך השם, ברוך השם, כמו כולם מחכים לסיום החופש. אך הרגשתי שזה לא. לא רוצה לחפור לך, אבל אולי אוכל לסייע לך. ניסיתי עוד פעם אחת.

היה לי היום סיפור מוזר, והאמת היא, שאני לא מצליח לקלוט בדיוק את רגשותיי. התחיל חברי בהיסוס מה, כשהוא ממשיך. כבר הרבה זמן עלה הרעיון בבית, שכדאי מאוד לשכור רכב ליום אחד ולצאת עם כל בני המשפחה ליום טיול שלא יישכח...

כולם בריאים. קטעתי אותו מבוהל כולו. מי יודע מה קרה, לצערנו, לא פעם, בימי בין הזמנים שומעים סיפורים טראגיים על אסונות שהתרחשו בדרך וכדומה. לא. לא. השקיט אותי בחיוך מרגיע. כולם בריאים ושלמים. אך תשמע עד הסוף. ביקש כמתחנן. כמובן שהשתתקתי והאזנתי בדממה.

בתכל'ס, במשך כל היום הם ראו הרבה-הרבה נופים מדהימים, הרכב שתה הרבה-הרבה דלק באותו יום, אך למעשה, הם יצאו

בהרגשת תסכול. הם לא הספיקו כלום יחסית ליום השלם שהם שרפו בישיבה ברכב.

מה שקרה. כל חצי שעה-שעה הם שינו את התכנית ואת יעד הנסיעה, הם התחילו לכיוון דרום, ואז אחרי חצי שעה, הציע מישהו בחכמה שזה לא שווה, ואם כבר הם נוסעים ברכב עדיף לנצל את ההזדמנות ולטייל בדרום הגולן, כשכבר הגיעו לשם, טען ידען מהחבורה שכבר עדיף לחזור ולהיכנס לצפת.... תכל'ס. לסיכומי של אותה הנסיעה מצאתי אותו אחרי מעריב מסתובב ולא מצליח להבין מה 'אוכל' אותו מבפנים.

נסיתי להזדהות איתו על הרגשתו המתסכלת, אבל האמת היא; הגביה המרצה את קולו בקטעו את הסיפור. שלא היה לו בכלל סיבה להיות מדוכדך, מילא אם הם היו מתכננים יעדים לאיפוא הם רוצים להגיע וליהנות, ומשהו בדרך היה מסתבך, אז הם היו צריכים להתחזק ולהזכיר לעצמם באמונה ש'הכל לטובה', אך במקרה שלהם. בכלל לא היה להם תכנית ויעד להצלחה, אז למה חשבו שהם יצליחו?!

אפשר לברר אצלך כמה נקודות? חזר המרצה ל'שואל'. "כל יום אתה חולם להיות עשיר?"

לא כל יום ממש. אבל בעיקרון זה חלום חיי. - מה אתה עושה בגמר החלום על היותך עשיר? אתה מסתובב לצד

**הכל בסדר? ניסיתי לדובבו,
בתחילה ניסה להתחמק.
ברוך השם, ברוך השם,
כמו כולם מחכים לסיום
החופש. אך הרגשתי שזה
לא. לא רוצה לחפור לך,
אבל אולי אוכל לסייע לך.
ניסיתי עוד פעם אחת...**

ברור ותכנית מוגדרת. מה אנו רוצים עוד להספיק בחורף/שנה
שלפנינו וכיצד אנו עושים זאת?
הצלחה רבה

השני וממשיך לישון. הציע המרצה בציניות מה.
רק מה אני יעשה, עדיין אין לי את המיליון הראשון להתחיל. הגיב
השואל ברצינות.

אז תפסיק גם לחלום. סיים המרצה בפנותו לציבור; ברור שלפני
הכל צריך לחלום ולשאוף להיות עשיר, אך התנאי לזה הוא; יעד
ברור ותכנית מוגדרת איך נהיה עשירים. ישבתי כבר מול הרבה
אנשים שטענו לי; אתה יודע כמה אני רוצה להיות עשיר. אך
כשרציתי לשמוע איזה תכנית הגיונית ומעשית יש להם. הם כמו
בלעו את לשונם. התשובה להרוויח בלוטו, הייתה אולי התשובה הכי
הגיונית מצידם.

כך שהסוד הראשון בדרך להיות עשיר, המשיך המרצה למול הציבור
המרותק, הוא פשוט לתכנן יעד הגיוני ותכנית מעשית. בהמשך
הסדנה נלמד איך לבנות את היעד נכון. יעד כללי, יעד שנתי, חצי
שנתי. אך מה שברור. כדי להצליח חייבים קודם הכל, יעד ותכנית.

חורף ארוך לפנינו, שנה שלימה עומדת לפתחינו!
כל בחור רוצה להרגיש בסיום החורף/שנה שהוא ניצל את החודשים
והוא התקדם בלימוד, הבנה וידיעת התורה. איך עושים את זה? יש
הרבה פרטים בדרך להצלחה; חברותא שמתאים, קביעות ועקביות,
סיכום ושינון כסדר, ועוד ועוד.
אך התנאי הראשון לפני הכל הוא; להחליט בעצמנו ולעצמנו יעד

אנחנו מחכים לך

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

חייגו: **1-800-20-18-18**

או בטל': **073-7078388**

אני שתקתי, לא עניתי להם. לא עניתי לגאון הגדול רבי אליקים כהנא שליט"א ראש ישיבת 'שער הרחמים' על התהייה שלו, וגם לא לגאון הגדול רבי ברוך כהן שליט"א, ראש ישיבת 'שער הפרחים' על התהייה ההפוכה שלו. אבל בלב שלי אני יודע את האמת

הסיפור המיוחד של אליקים וברוך, על הישיבות של פעם, ומה זה מלמד אותנו

יוחנן וסרמן

שניהם היו בחורים מאוד טובים, זכיתי ללמוד בחברותא גם עם אליקים, וגם עם ברוך, וכך היתה לי האפשרות אפילו להשוות ביניהם.

ההבדל ביניהם היה בעיקר ברקע ממנו באו. אליקים היה בן של ראש ישיבה מפורסם, אביו נחשב לאחד מגדולי הלמדנים בעולם הישיבות, באותה העת הוא אפילו הדפיס את הספר השני או השלישי שלו, ואני זוכר עד היום את ארשת החשיבות שהיתה נסוכה על פניו של ברוך כשהוא הביא את הספר החדש של אבא שלו, וקבע לו מקום באוצר הספרים של הישיבה.

לעומתו ברוך בא ממשפחה מאוד פשוטה. אבא שלו היה מתפרנס מתיקון אופניים ועגלות של תינוקות, ואמא שלו היתה עובדת ניקיון. כולנו הכרנו את הרקע של שניהם, אבל לא ייחסנו לזה חשיבות רבה. שניהם היו אהובים וברורים, שניהם היו מטובי הבחורים בישיבה, וזכו ליחס מכבד. אף אחד לא לעג לברוך חלילה וחס בגלל הרקע הפשוט שלו, ואף אחד לא קינא באליקים יתר על המידה בגלל הרקע המכובד שלו. פירגנו לו מכל הלב, ודווקא ראינו בכך כבוד גדול שראש הישיבה המפורסם שולח את הבן שלו ללמוד דווקא בישיבה שלנו, מה שאומר שזאת באמת ישיבה מאוד טובה...

גם אליקים וגם ברוך, היו לומדים בכל הסדרים מתחילה ועד סוף ללא הפסקה, כולל סדרי לימוד שקבעו לעצמם בשעות בין הסדרים. שניהם היו משקיעים מאוד בלימוד, מתאמצים וגם זוכים להצלחה

אצלנו בישיבה, לא היה שום איסור על 'נגנים' או טלפונים סלולאריים, גם לא היו שום כללים לגבי צבע הצעיף וסגנון הנעליים. בחדרי הפנימייה לא היתה שום הגבלה לגבי שעות הפעולה של המזגן. עשינו חיים!

בטח אתם חושבים שלמדתי בישיבה לבחורים חסרי גבולות. אולי איזה סוג של ישיבה לבחורים שלא מסתדרים עם המסגרות הרגילות...

אבל לא. זאת היתה ישיבה סטנדרטית לחלוטין, אפילו אחת הטובות ביותר...

אז למה באמת כל הדברים האלו לא נקבעו בתקנון מסודר על ידי הנהלת הישיבה?

בעיקר בגלל שאז עוד לא המציאו את ה'נגנים', ואם מישהו היה מספר לנו שיש לו מכשיר טלפון שאפשר לטייל אתו ברחוב ולשוחח באמצעותו שיחה טלפונית בלי להתחבר לשום חוט או כבל כלשהו, היינו קושרים את ידיו ורגליו ושולחים אותו לאשפוז בכפייה.

ההגבלות אצלנו היו על סוג ה'ווקמן'. אם אתם לא יודעים מה זה, תשאלו את אבא והוא יסביר לכם.

לא הגבילו אותנו בסגנון לבוש, כי לא היה דבר כזה 'סגנון לבוש'. לכל בחורי הישיבה היו בגדים זהים, בוודאי בישיבות החסידיות. המונח 'מותגים', הומצא מאוחר יותר, או לפחות חדר לעולם הישיבות מאוחר יותר.

אה, מזגן כבר כן היה בדור שלי, אבל לא בפנימייה של הישיבה. אפילו לא בבית המדרש... זה היה משהו שרק יחידי סגולה נהנו ממנו באותן שנים.

נו... אז מה אני רוצה לומר לכם בזה, שאני כבר קצת זקן ושהזקן שלי כבר ידע ימים כהים יותר? לא בדיוק.

אליקים וברוך

אני רוצה לספר לכם את הסיפור של שני חברים שלמדו איתי בישיבה. מאחר והסיפור הזה כולל גם חלקים פחות חיוביים, וכדי שלא להיכשל חלילה בלשון הרע, אני קורא להם בשמות בדויים. לאחד נקרא 'אליקים' ולשני נקרא 'ברוך'. כמו כן אני משנה פרטים נוספים, כדי לטשטש את הזהות שלהם.

גדולה מאוד, שלא מנעה מהם להמשיך ולהתאמץ, להרוויח עוד כמה דקות של לימוד, ולהרחיב ידיעות בתורה הקדושה. אבל היה ביניהם עוד הבדל קטן מאוד... היכולת לקבל! כשהמגיד שיעור היה אומר איזו סברא משל עצמו, ההבדל היה זועק לשמים. ברוך היה מתייחס אליה ברצינות רבה. לפעמים הוא קיבל אותה בהסכמה ולפעמים טען כנגדה תוך שהוא מנסה להבין אותה לעומק.

שווה בין שווים

לעומתו, אליקים היה מתייחס לסברות הללו בביטול. 'בסדר', המגיד שיעור אומר ככה, אנחנו לא חייבים לקבל את דעתו, זה בכלל לא משנה מה הוא חושב. אפשר להמשיך הלאה...".

גם כשהמגיד שיעור לא אמר את דעתו שלו, אלא רק למד פשוט באחד הראשונים, אליקים תמיד היה מפקפק בהסברים שלו. מי אומר שזה מה שהתכוון אותו 'ראשון' לומר, אולי הכוונה אחרת. גם ברוך היה שואל, אבל הגישה היתה שונה. ברוך ניסה לברר, להתעמק, להבין. הוא התייחס למגיד שיעור ברצינות רבה וניסה להבין אותו, ואילו אליקים...

כך היה לכל אורך התקופה בה למדנו יחד בישיבה. ברוך היה תמיד מנסה להבין כל סברא שאמרו לנו רבותינו הר"מים וראש הישיבה, ואליקים לא היה מתלהב מהסברות שלהם, ומטיל ספק באופן בו הבינו את דברי הראשונים.

ברוך היה כותב את הסיכומים ולא ויתר על כל חידוד או תובנה של הר"מ, ואליקים גם הוא היה כותב סיכומים, אבל הוא לא הכניס בסיכומים שלו את ה'היימשיע סברות' של מי שלדעתו לא זכה להגיע ליכולת למדנית גבוהה מספיק.

אני זוכר שבאותה התקופה, התפלאתי מאוד על אליקים למה הוא מזלזל ככה ברבני הישיבות. אפילו שאלתי אותו באחת הזדמנויות, והוא הסביר לי שמאחר והוא יודע שהוא צפוי לקריירה מכובדת בעולם הישיבות כבנו של ראש ישיבה חשוב ונערץ וכבחור שנחשב לאחד הטובים בישיבה, בוודאי גם הוא יזכה שנים אחדות לאחר חתונתו להתמנות כר"מ ובהמשך כראש ישיבה, ולכן הוא שווה מעמד לרבני הישיבה שלנו. הם אומנם קצת יותר מבוגרים, יש להם קצת יותר ניסיון ואי אפשר לבטל אותם לגמרי, אבל הם בדיוק כמוהו, הם מגידי שיעורים וגם הוא עומד להיות מגיד שיעור ממש בקרוב...

סיבה ותוצאה

עברו שנים, כולנו זכינו להתחתן בשעה טובה, גם אני, גם אליקים וגם ברוך. אנחנו אפילו שומרים על קשר למרות שמאז כבר חלפו כשלושה עשורים, פלוס מינוס.

אליקים אכן זכה לשם ולתהילה, כוכבו זרח בעולם הישיבות כר"מ צעיר ולמדן בעל שם. 'הבן של' התגלה כתלמיד חכם לא קטן בכלל, ואנחנו כולנו שמחנו בשמחתו.

ברוך לעומתו היה 'בן בלי שם', הוא הצליח להשתחל לאיזה כולל מכובד, ולמד שם בשקידה מבוקר ועד ערב, אברך כולל רגיל מן השורה, בלי שום משרה, תואר או הדר.

אחרי שנתיים, שמעתי מאליקים שהוא עובר לישיבה אחרת. לרגע חשבתי שהוא מאוד מבוקש ומישהו החליט לחטוף אותו מהישיבה הקודמת בה לימד, אבל אז הודה אליקים באוזני ש... בישיבה בה הוא משמש כר"מ כבר שנתיים, רמזו לו שכדאי שימצא לעצמו מקום חדש, כדי שלא יצטרך לחדור לכולל כאחרון האברכים... אין להם משרה פנויה עבורו לשנה הבאה.

כך הוא עבר מיישיבה לישיבה, עד שלבסוף הצליח להתברג בישיבה אחת לאורך ימים ושנים, אבל בשיחות שהוא מקיים איתי הוא מספר לי שהבחורים לא אוהבים לשמוע אותו. הם מעריכים אותו, הוא בהחלט נחשב ללמדן בקנה מידה, אבל משום מה, החידושים שלו לא זוכים למצוא חן בעיני הבחורים, הם לא אוהבים את הסגנון שלו ואת הצורה בה הוא מלמד...

ומה קורה עם ברוך? ובכן, בכלל בו הוא לומד, יש גם אברך שאחיו מכהן כראש ישיבה מפורסם מאוד, ואותו אח 'שידך' בין החבר שלו אליקים ובין אחיו ראש הישיבה. בתוך זמן קצר, הפך ברוך, שאביו היה מתקן אופניים, לר"מ באחת הישיבות הטובות ביותר. הבחורים מחזרים אחריו, נדחקים בשיעורים שלו, ושותים בצמא את כל דבריו.

גם עם ברוך אני משוחח מדי פעם. הוא לא מבין למה הבחורים כל כך רודפים אחריו. "אני לא אומר סברות כאלו מיוחדות, אני גם לא מחדש חידושים כאלו יוצאי דופן. אני בסך הכל כמו כל אברך שלומד כבר שנים רבות בכלל, זוכה לומר את המהלך של הסוגיות בצורה חלקה, ולסכם אותן בצורה ברורה. למה הם כל כך מתלהבים מהשיעורים שלי? אין לי שום הסבר לזה?".

אני שותק, לא עניתי להם. לא עניתי לגאון הגדול רבי אליקים כהנא שליט"א ראש ישיבת 'שער הרחמים' על התהייה שלו, וגם לא לגאון הגדול רבי ברוך כהן שליט"א, ראש ישיבת 'שער הפרחים' על התהייה ההפוכה שלו.

אבל בלב שלי אני יודע את האמת. והאמת היא שכל אחד מהם זוכה לתלמידים שמשקפים בדיוק את האופן שבו הוא למד אצל רבותיו. אחד היה מכבד אותם ומעריך אותם, שתה בצמא את דבריהם וזכה לצמוח למרביץ תורה גדול בעצמו, והשני, ובכן... אתם כבר מבינים לבד את ההמשך, וגם מבינים לבד, למה אני מספר לכם את הסיפור הזה, ואיזה מוסר השכל אנחנו צריכים להוציא ממנו.

(כל השמות כאמור, בדויים)

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מרחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב
בין השעות 7:30 - 10:30 בערב ★ שיחת חינם

1-800-20-18-18

מתווכחים בסערה בדרכי הלימוד. האם צריכים להשקיע יותר ב... או להיפך צריך להתמקד בעיקר ב... וכך כשכבר ע"אני אומר לכם מה שהיצר הרע אומר" הגיב הראש ישיבה ברצינות, מול עיני התלמידים שכמעט יצאו מחוריהם למול התבטאות נחרצת שכזו. המשיך הרב מחייך לתלמידיו המחכים למצוא פיו לדעת ולהבין את הדרך הישרה שילכו בו. "היצר הרע משכנע ואומר, תמשיכו להתווכח. העיקר אל תלמדו..."

די לדיבורים!

הרה"ח אהרן כהן

חיים יענקל הניע עם רגליו בלחץ מה, מחכה מחוץ לחדר הרב שליט"א. קודמו לתור מאריך קצת מהרגיל. גם לי זה יאריך לא קצת זמן, הרהר לעצמו, מזדהה עם היושב בפנים.

מחייך כהרגלו הורה לו הרב לשבת בשאלת הפתיחה הרגילה "מה נשמע" כשחיים יענקל שכל כך חיכה לרגע זה. מצא עצמו מבולבל במקצת, במה להתחיל.

היה זה הרב שבניסיונו וחכמתו ידע איך לעזור לו. אחר כמה שאלות נימוס והכוונה. הגיע חיים יענקל לעניין, בגוללו את מסכת חיינו שלא מאירים לו פנים בפרט בעניין הפרנסה בה מתקשה הוא ביותר.

נראה היה בחוש שמטען רב של כאב לב ומפח נפש צבורים ושמורים בליבו. בקושי רב הצליח הרב להשחיל שאלה או בירור בניסיון להבין את המצב; מה כבר נעשה ובייחוד מה אפשר וצריך לעשות.

"לא. לא." התחיל שוב להתאונן, בספרו את סדר הגלגולים שעבר בדרך המפותלת והנכשלת להביא מחיה לביתו.

הוא הלך ליועץ פלוני שהציע תכנית מפורטת שעל ידו יגיע בעזרה ש"ת אל המנוחה ואל הנחלה. למול עיני הרב שהבריקו במקצת על פתרון הבעיה. הזדרז חיים יענקל להרגיע מיד שלמעשה לא יצא מזה שום דבר.

אחר עבר לספר על המומחה לכלכלה שטען בתוקף להיפך מהיועץ הראשון. ובהמשך על יועץ אלמוני שבעצם צירף את שני התיאוריות יחד. "רק ש" סיים בדכדוך "תכל'ס, כולם עשו כסף על חשבוננו, אך מצוקתי הלכה רק והחריפה."

בסבלנות רב ישב הרב והאזין בשתיקה לחיים יענקל שניצל את ההזדמנות להרחיב ולבאר פעם אחר פעם. למה ההוא לא צדק ולמה השני בכלל 'עבד עליו'. עד שלפתע עצרו הרב בעיניים חדות "מה אתה עושה לפרנסתך?"

המום ומופתע, הגיב. "מה. הרב לא שמע את כל מה שסיפרתי" בחשבו להתחיל שוב את מגילת הגלגולים. כשהרב קטעו בחיוך "את זה, הם עשו לפרנסתם." כשחיים יענקל מתחייך במבוכה, נזכר

בהררי השטרות שהחליפו ידיים בסיום כל פגישה. כשהרב מחזירו לשאלתו "מה אתה עושה לפרנסתך?"

למול השתיקה הלא מבינה, המשיך הרב בצליפה המניבה הבנה "ספרת כל מה שהיועצים עושים לפרנסתם ומה שהם מייעצים לאנשים כסיוע וכעזר בהשתדלותם לפרנסתם." אך, המשיך הרב, "לצערנו, בינתיים. "מדיבורים ותכניות לבד, לא מביאים פרנסה. צריך לעשות!"

בסיומה של שיחה שהתארכה בנעימות בדגש על 'למעשה' קם חיים יענקל ממקומו מאושש ומחוזק, ידע שהרב עומד לימינו. אך בעיקר הבין וקלט את הרעיון. דיבורים ותכניות, מחשבות ורעיונות. הם טובים ומועילים. אך ורק בתנאי מראש. שעושים למעשה.

איך אמר הרב "מדיבורים ותכניות, לא מתקדמים בכלום. צריך לעשות!"

לומדי הישיבות הקדושות חזרו לחבוש את ספסלי הישיבה. רובם ככולם שקועים ומשקועים כבר בים-התלמוד, שומרים על סדרי הישיבות והוגים בלימוד התורה המשמחת לב אנוש. רבים מהם אף

**אחר קריצות עיניים
משמעותיות. התנדב אחד
למשימה הלא נעימה.
אחר כחכות חזור, מסר את
הדברים בקצרה ובהבנה
"היה לנו דין ודברים,
שנינו הגענו למסקנה,
שמה שהשני אומר, זה מה
שבעצם היצר הרע אומר"...**

סיים בחיוך נבוך "שנינו הגענו למסקנה, שמה שהשני אומר, זה מה שבעצם היצר הרע אומר."
"אני אומר לכם מה שהיצר הרע אומר" הגיב הראש ישיבה ברצינות, מול עיני התלמידים שכמעט יצאו מחוריהם למול התבטאות נחרצת שכזו. המשיך הרב מחייך לתלמידיו המחכים למצוא פיו לדעת ולהבין את הדרך הישרה שילכו בו. "היצר הרע משכנע ואומר, תמשיכו להתווכח. העיקר אל תלמדו."

מוסיפים בקודש בין-הסדרים בשינון וחזרה על לימודם או בסדר לימוד עצמי כפי נטיית ליבם הטהורה. אך לצערנו ישנם כאלו שעסוקים עדיין בתכניות וחלומות...
לא נשאר אלא להזכיר לאלו שעדיין 'תקועים' בדרך אלו שעדיין לא הצליחו להחליט מתי ומה ילמדו וכדומה. את תשובת הרב הנכוחה שבעתיים לעניינו.
"מדיבורים ותכניות, לא מתקדמים בכלום. צריך לעשות!"

מה אומר ה'יצר הרע'?

דממה אחזה בשולחן הקטן. העיניים הורמו למעלה באימה ובכבוד לעבר הראש ישיבה.
היה זה חברותא שישבו מדי יום ביומו והגו בתורת השם בין כותלי הישיבה, את מקומם מצאו בין חשובי הבחורים בהתמדתם הנודעת. עתה תפסם רבם הדגול בקלקלתם.
באמצע הלימוד, מעניין לעניין, שלא מהמניין והעניין מצאו עצמם מתווכחים בסערה בדרכי הלימוד. האם צריכים להשקיע יותר ב... או להיפך צריך להתמקד בעיקר ב... וכך כשכבר עמדו בעיצומה ורתחה של הוויכוח כשכל אחד טען בעוז שדעת חברו הוא עצת היצר בעצמו הרוצה להסיטם מדרך האמת. או אז מצאו עצמם נבוכים כשלידם רבם העומד מעליהם.
רגעי דממה עברו עליהם בשקט וציפיה למחכה להם. כשהרב נתנם להבין. הוא מעוניין לשמוע על מה הוויכוח.
אחר קריצות עיניים משמעותיות. התנדב אחד למשימה הלא נעימה. אחר כחכות חזור, מסר את הדברים בקצרה ובהבנה "היה לנו דין ודברים" כשהוא מפרט את שתי השיטות החלוקות, אחר

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה'

לעזרתך בכל ענין ונושא

1800-20-18-18

או בטל' 073-7078388 * השיחה חינם

המוקד פעיל בימים א-ה, בין השעות 19:30-22:30

**רוצה להרגיש
טעם בלימוד?**

יש לנו בשורה

בשבילך!

"בשבת הקרובה אני מגיע הביתה לרגל שבת חופשה" הודיע מוישלה והבית נכנס למרקחה. ההורים נרגשים ביותר, לקראת המפגש הראשון עם בנם יקירם, בו הוא בוודאי ישתף אותם בחוויות מהישיבה וירווח אותם בנחת שתמלא להם את המצברים לתקופה נוספת. יום שישי מגיע. דפיקות נשמעים בדלת. הלב נרגש, מחסיר פעימה

איך תרגיש בשנת תת"ג?

הרה"ח דוד משי

השנה שנת תת"ג.
מלווה בתפילות ונשיקות נפרד מוישלה מהוריו, בדרכו לישיבה,
להתחיל ברגל ימין את זמן החורף. "מוישלה, תזכור להיות בקשר!"
מזכירה לו אמא ומוישלה מהנהן בחיוב.
הטלפון המיוחל הגיע עוד באותו הערב. "אבא, אתה לא מתאר
לעצמך איזה חברות טובים יש לי! האם שמעת על ראובן בנו של
ר' זלמן? כן כן, הוא החברותא שלי בעיון, ולא תאמין - יוסל הבן של
ר' אפרים, הינו החברותא שלי בבקיאות! אני ממש מאושר!"
האב ר' יענקל מתמוגג מנחת. אות. כמה חיכה לזה, איזו נחת, איזה
אושר, ברוך ד' מוישלה שלו מסתדר בישיבה מצוין.
עוברת לה תקופה נוספת. קצב הטלפונים המרוגשים יורד בהדרגה,
אבל ההורים לא דואגים. בטח מוישלה שלהם שוקד על התורה
ועסוק בלהתאקלם חברתית. דרישות השלום החמות והבלתי
פוסקות מן המשגיחים וצוות הישיבה על בנם המחונן והמצוין משה,
רק חזיקו את השערתם.
שמחתו של ר' יענקל ניכרת על כל פניותיו, למן צאתו מוקדם בבוקר
להביא טרף לביתו ועד לשעות הערב המאוחרות בהן מתיישב הוא
לשיעור קבוע בדף גמרא. הוא מרגיש שנעשה צעיר בשנותיו, רגליו
קלות עליו, ואילו לא היה בוש, היה לבטח יוצא בריקוד סוער שיבטא
את שמחתו הפנימית.

"היה נחמד מאוד".

"ואיך הלימודים?"

"בסדר גמור"

"והחברים?"

"בסדר".

"וסתם ככה?"

"הכל בסדר".

התוכן נשמע טוב, אבל הצליל הקר והמבע הקפוא בהם נאמרו
הדברים, היה יותר ממחשיד.

"נו, בוא תשב תשתה משהו, תנוח קצת". אמא היתה בטוחה שעוגה
טובה עם כוס שתיה קרה יפתחו את מוישלה שלה. אבל זה לא קרה.
"אני קצת עייף" התנצל מוישלה.

מוישה הסתגר בחדרו, כמעט עד שבת.

במהלך השבת ניסו ההורים לגשש פה ושם ולנסות לפתוח בשיחה
עם מוישלה, אבל זה האחרון היה כל הזמן עסוק ופטר אותם בכך
ולא.

"מה קרה למוישה שלנו?" פונה אמא לאבא, "אפילו דקה פנויה
לשבת איתנו כבר אין לו".

אבא, לעומת זאת, ניסה להדחיק את הכאב, אך ללא הועיל. כל

שבת חופשה

"בשבת הקרובה אני מגיע הביתה לרגל שבת חופשה" הודיע
מוישלה והבית נכנס למרקחה. ההורים נרגשים ביותר, לקראת
המפגש הראשון עם בנם יקירם, בו הוא בוודאי ישתף אותם בחוויות
מהישיבה וירווח אותם בנחת שתמלא להם את המצברים לתקופה
נוספת.

יום שישי מגיע. דפיקות נשמעים בדלת. הלב נרגש, מחסיר פעימה,
מוישלה כאן. "מוישלה, ברוך הבא!" - מקדמים את פניו הוריו
המאושרים.

"איך היה?" - שואלים הם לאחר שהספיק לנשום מן הדרך.

ובאמיתתם, וכל מה שמשיג האדם יותר את החשיבות שבהם אז התוצאות הם בהתאם וזאת על ידי התבוננות בחשיבותם, ואסביר את דברי על ידי עובדא נפלאה שגם זה נוגע רבות לבחורי הישיבות כאשר הם נמצאים בישיבות.

"בהיותי פעם בחו"ל התבקשתי לבקר בתלמוד תורה שם ולבחון את מצב התלמידים, סיפר לי אחד המחנכים כי לפני זמן מה העלה שאלה לפני תלמידיו שיחשוב כל אחד כמה שנים ברצונו לחיות בעולם, ולמחרת יבואו עם תשובה...

"ויהי למחרת אחרי שכל אחד השיב את תשובתו, אמר להם עצתי הפשוטה לכם לזכות לחיים ארוכים היא שתכבדו את הוריים, כנאמר בתורה [שמות כ יב] כבד את אביך ואת אמך למען יאריך ימך.

"לא חלפו ימים מועטים וכמה מהורי התלמידים פנו אל אותו מלמד בזה אחר זה בתמיהה רבתי לאמר, כיצד הצלחת לחולל מהפיכה כה כבירה בביתנו, מהו הסוד שעל ידו גרמת שבנונו יכבד אותנו במידה מרובה כאשר כל העת הוא מבקש ומשתוקק מה עוד ניתן לעזור בבית. אכן, חכמתו עמדה לו בזה שהציע לפניהם מצוה זאת בצורה של שאלה שעוררה בקרבם את הסקרנות והתשוקה, ולאחר שקיבלו התשובה התעוררו לקיימה בהידור וברצון.

"בדרך זו ביארתי [שפת חיים א פז] הכוונה בדברי המדרש [ויקרא רבה טז ב] מעשה ברוכל אחד שהיה מחזר בעיירות שהיו סמוכות לציפורי והיה מכריז ואומר מאן בעי למזבן סם חיים אודקין עליה, ר' ינאי הוה יתיב ופשט בתורקליניה [ישב ולמד תורה] שמעיה דמכריז מאן בעי סם חיים סליק לגביה הוציא לו ספר תהלים הראה לו פסוק מי האיש החפץ חיים, מה כתיב בתריה נצור לשונך מרע סור מרע ועשה טוב, א"ר ינאי אף שלמה מכריז ואומר [משלי כא כג] שומר פיו ולשונו שומר מצרות נפשו, א"ר ינאי כל ימי הייתי קורא הפסוק הזה ולא הייתי יודע היכן הוא פשוט, עד שבא רוכל זה והודיעו מי האיש החפץ חיים.

"והקשו בזה מה נתחדש לו לרבי ינאי בהכרותו של הרוכל וכי לא ידע פשוטו של מקרא בתהלים, אלא הביאור שרבי ינאי ראה חכמה ופיקחות גדולה בהנהגת הרוכל, שעל ידי ששאל תחילה מאן בעי חיי התלקטו אליו אנשים רבים, שהתפלאו והשתוקקו לדעת מהו אותו סם החיים, עד שאחר כך כששמעו התשובה הפשוטה נקלט היטב הדבר בליבם וקיבלוהו למעשה. רואים אנו איך שתפיסת דבר האמת מביא את האדם לעשותו עם כל הברע'ן והמרץ.

הרה"ק מראפשיץ ראה יהודי אחד שבוכה בעת אמירת 'אהבה רבה' כמבקש 'ותן בלבנו בינה להבין ולהשכיל'. בא הרבי עם גמרא פתוחה אל אותו אחד, ואמר לו "אצל הקב"ה כבר פעלת! הוא מסכים!!! אבל עכשיו צריכים גם ללמוד... תתחיל ללמוד ואז תצליח".

אנחנו חייבים לנטוע בליבנו המסר הזה כי ההצלחה מגיע אחרי קושי ועבודה. כל סוגי הצלחת האדם באיזה סוג שיהיה נעשה על ידי

שהוא אכן יודע היטב ללמוד, ולכן כדאי שאכין לעצמי איזה סוגיא ידועה בש"ס, ונראה אם יש לו בקיאות גם ביתר המסכתות בש"ס, והוא - אבי המדוברת למד באותה עת את הסוגיא של 'חצי שיעור'... וכך הוזה, שהתחיל לדבר עמו בסוגיא זו, באומרו: למדתי השבוע סוגיא נאה זו, ואני כבר הופך בדעתי זה זמן ועידן, בטעם הדבר, למה חצי שיעור אסור, אי משום דחזי לאיצטרופי, או דילפינן מכל חלב לרבות חצי שיעור [יומא עד]. והנפקא מיניה ביניהם וכו' וכו', והבחור פתח את פיו בחכמה, והתחיל לפלפל בסוגיא זו בשליטה מעוררת התפעלות, והלה יצא ליבו מרוב התרגשות, איך זה שבחור שלומד כעת בישיבה סוגיא פלונית יכול לשלוט בכמות ובאיכות ולישא וליתן בחוכמה גם בסוגיא אחרת כזקן ורגיל, והתפעל מאוד מגדלותו בתורה ובשיטות הראשונים, וכבר חשב שהוא ש"ס בחור... שהרי בעצם הוא לומד בכלל מסכת אחרת לגמרי... וכמובן ששידוך זה נגמר בכי טוב בשעה טובה ומוצלחת.

ואחרי ככלות הרעש והצלצולים, ישב הבחור והתבונן בנפלאות ה' עמו, כי ראה בעיניו שהסוגיא שלמד אז ביגיעה עצומה היא זו שעמדה לו לעזר בשעת הצורך. וזה מוסר השכל גדול בשבילנו, ששום דבר אינו הולך לריק, על אף שלא רואים את זה בחוש כל פעם, ובפרט מצוה שהאדם עושה למען כבודו יתברך ללא שום חשבונות צדדים, ובלי שום טובת הנאה, שבכוחה לבקוע רקיעים, והיא דבר נצחי שאינה בטלה לעולם.

"וזאת יש לדעת, שהעיקר הוא ההשקעה והרצון האמיתי להצליח בלימוד התורה, כעין מה שמעתי מפיו של ראש ישיבה בלוס אנג'לס סיפור נפלא.

"היה זה לפני שבנו בכורו נכנס לעול תורה ומצות, והוא נסע עם בנו לארץ ישראל לקבל ברכות מגדולי הדור.

"כאשר הגיע לבית מדרשו של מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל, שאז כבר הוערך גילו ליותר מתשעים ושתיים שנה, ובדיוק אז נעמדו שם להתפלל תפילת מנחה, עמד בנו בחור הבר-מצוה על יד הרב, והתבונן בו איך הוא מתפלל שמונה עשרה.

"לאחר התפילה סיפר לאביו, שהבחין כי בכל תפילת השמו"ע לא זו הרב אף כמלוא נימה, ואף לא שמע ממנו מאומה, אלא שכאשר הגיע למילים 'פתח ליבי בתורתך' שבסוף התפילה, בטרם פסע לאחוריו, רק אז נתלהב לפתע באמרו מילים אלו המדברות על לימוד התורה...

"אז הבנתי מה זה נקרא רצון אמיתי, השלים ראש הישיבה את דבריו, כי הרי יהודי גדול זה שזכה לדעת את כל הש"ס כולו ישר והפוך יחד עם כל ד' חלקי שו"ע, כולל כל ספרי הראשונים והאחרונים, ובקי נפלא בכל התורה כולה, עדיין עומד ומתחנן לה' שיפתח לבו בתורתו. הלא דבר הוא! ואכן כשרוצים באמת, אז בוודאי התפילות פועלות את חלקן".

"וכיצד מגיעים לרצון החזק? על ידי התבוננות בחשיבות הדבר

אמר אחד מהגדולים שבהיותו בגיל בר מצוה ברח מביתו מהקומוניסטים מרוסיה, וכך הלך שנים בגלות בעירום ובחוסר כל, במקום שישן בלילה אחד לא ישן בלילה שני, שהיה לו בעצם תעודת פטור מלימוד התורה ממה שעבר עליו משנים שעברו, אבל בכל זאת היה נשאר עם הארץ, ואדרבה התורה שנקנתה לו באף עמדה לו, כמו כן יש המתלוננים שאינם מרגישים סיפוק בלימוד, התשובה היא שאכן תחילתו קשה אבל סופו מתוק, וכדברי הגמ' אין התורה נקנית אלא במי שממית עצמו עליה.

רצינות העבודה כמו שכתוב בזוהר הק' היצר נקרא 'חנים' הוא מגיע אליך עד הבית להציע את סחורתו ואיך צריך אפי' לשלם לו.... אבל לקנות רוחניות- קדושה ויראת שמים - את זה אפשר לקנות רק על ידי יגיעה ומסירות. יש תופעה אצל בחורים שאומרים לעצמם אם היה לי זה או זה הייתי יכול להתעמק בתורה, אבל כעת יש לי הרבה דאגות ובעיות ואני לא יכול ללמוד במצב הזה. על זה אמרו חז"ל "אל תאמר כשאפנה אשנה".

המשך מעמוד 3 | הגאון רבי אהרן מרדכי גריין שליט"א

הרע חלילה וכדו', וגם הפעם התחמק מלענות על השאלה הזאת, בענוותנותו הרבה. "אבל האדמו"ר ממאקווא לא ויתר. הוא שאל את הרבי טוב, אם הוא סיים את הש"ס... "ענה לו הרבי בטון מהוסס כביכול הוא לא בטוח בדבריו: "אני חושב שפעם אחת סיימתי את הש"ס...". "ואכן השקיעות המופלאה שלו בעסק התורה, באה לידי ביטוי בהנהגותיו. אנחנו בלעלוב ידענו, שמי שמתבונן בהנהגותיו של הרבי, לומד על ידי כך הלכה. הוא התנהג בדיוק כמו שכתוב בהלכה, כל פעולה שלו היתה על פי ההלכה, הצורה בה היה ניגש לתפילה, או לסעודה או לכל עניין אחר, האופן בו החזיק את הגביע וסידר את החלות וניגב את הידיים ועוד ועוד, כל מעשיו היו על פי תורה ועל פי ההלכה הצרופה, ולא היתה שום תנועה שהיתה שלא כהלכה חלילה, ובכל זאת היה מצניע את ידיעותיו בתורה בצורה מעוררת השתאות, ובכל פעם היה שואל את הסובבים אותו איך צריך לנהוג ואם מותר לעשות כך וכך, כאילו אינו יודע דבר וחצי דבר. "נקווה שאכן יהיו הדברים האלו ליזכות ושיפעלו את פעולתם, והלוואי שנזכה להידבק בדרכיו ולהגיע לקצה קצהו של אהבת התורה שהיתה יוקדת בקרבו בכל עת. וזכותו תגן עלינו ועל כל ישראל אמן".

זצ"ל, היה שוקע בתלמודו ועל פניו שפוכה נהרה, והיה נראה כמו מי שלא חסר לו ימיו דבר. "הוסיף הרבי ואמר, שתמיד כשהיה מתעורר בלילה וקם ממיטתו לשתות כוס מים וכדו', היה רואה את אביו הרבי זצ"ל, כשהוא שקוע בגמרא ולומד מתוך חיות ושמחה. כזה היה המראה הקבוע שלו, כשהוא יושב על יד הגמרא ולומד בחשק רב. "למעשה היה משקיע רבות בלימוד העיון, ואף היה מעיין בספרי הראשונים והאחרונים, וגם בספרי אחרוני האחרונים היה מעיין כסדר. בנסיעות ארוכות, כשנסע מבני ברק לצפת ובכיוון ההפוך, הוא היה מבקש מהנהג להכניס לטייפ של הרכב את הקלטת שהיה מביא עמו, בדרך כלל היו אלו קלטות עם שיעורים מוקלטים של הגאון הגדול רבי אשר אריאלי 'בלחט"א, שהרבי מאוד אהב לשמוע אותם בדרכים. "אבל לצד הלימוד בעיון, היו לו לא מעט סדרי לימוד בבקיאות. היו תקופות שעקבו אחריו וראו שהוא לומד שבע דפי גמרא ביום. "גאב"ד מאקווא שליט"א היה מגיע פעמים רבות לסעודות מלווה מלכה אצל הרבי, וגם בהזדמנויות רבות אחרות. באחת הפעמים הוא שאל את הרבי שאלה ישירה: האם הרבי סיים כבר את כל הש"ס??? "הרבי התחמק מלענות תשובה. הוא היה מומחה גדול בהתחמקויות, והיה ממש ערום בדעת להתחמק מכל דבר שיש בו חשש של לשון

המשך מעמוד 18 | הרה"ח דוד משי

הוא חש ברע. כוס מים שמישהו דאג להביא לו, מחזיר אמנם מעט את הצבע ללחייו החיוורים אך ליבו העמוס רגשי אשם כבדים, ממשיך לרבוץ על מצפונו ולהציק לו מאוד. 'למה עשיתי זאת להוריי היקרים? מה רע עשו לי שכך גמלתי להם?' 'איך אני מבקש ממוישרה שלי להתנהג אלי בצורה מכובדת, בעוד שהתנהגתי אל הוריי היתה לוקה בחסר?'

וייקץ והנה הלום

יענקל מתעורר משנת צהריים עמוקה. הכל היה נראה כל כך אמיתי. אבל הנה, על לוח השנה שמולו מתנוססת השנה "תשפ"ג", והנה הוא נמצא כרגע בחדרו שבישיבה ומוישרה כמובן עוד לא נולד... אז אפשר עוד לתקן!...

הציפיות שטווה בקשר לחזרת בנו מן הישיבה והנחת שיביא לו התמוססו באוויר. בתת הכרתו חש הוא כי את התסריט הזה כבר חווה בעבר הרחוק, אבל לשם שינוי - אז עמד מצדו האחר של המתרס. מעמקי זכרונו צפים ועולים לפתע תמונות נשכחות, תמונות המזכירות מאוד את המצב הנוכחי עם מוישרה שלו. זה היה - אם אינו טועה בשנת תשפ"ג, אז חזר מהישיבה גדולה אחרי חצי שנה של לימודים. זוכר הוא במעומעם איך שהוריו התרעמו עליו באותה עת. הוא נזכר איך בשעתו עניינו אותו למשל חבילת העלוניים יותר מכל דבר אחר, בזמן שהוריו שלו רצו לנהל אתו שיחה כלשהי. זהו זה. ישנו כאן, אפוא, סגירת מעגל, והגורל ללא ספק מתנקם בו.

אנחנו מחכים לך

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

חייגו: **1-800-20-18-18**

או בטל': **073-7078388**

